

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-betűs rövid sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Ryftár rövid sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. m.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, április 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Holt ponton.
- Prohászka püspök konferenciál.
- Délvidéki Lövész Szövetség.
- Elítélt egyetemi tanár.
- A Justh-párt és a szociálisták.
- Öngyilkos vezérigazgató.
- A Rimamurányi — Aradmegyében.
- Az Aradmegyei Takarékpénztár tőkeemelése.
- Színházi pletykák.

A szerb király Budapesten.

Arad, április 24.

Május 2-án Budapestre érkezik a király, hogy Pétert, a szerbek uralkodójának látogatását fogadja. A magyar fővárosnak meglehetősen ritkán van része idegen uralkodók fogadásában, azért érdekes ma is visszatekinteni, hogy kik előzték meg ebben Pétert.

Az utolsó két évtizedre visszatérve, 1897-ben II. Vilmos császár nyitotta meg a koronás vendégek sorát, ugyanazon év szeptember havában pedig Károly román királyt is Budapesten látta vendégül a mi királyunk. Ezután egy teljes évtized telt el a nélkül, hogy a budapesti királyi palotának része lett volna külföldi uralkodók vizitjében. 1908. szeptemberében állott be megint fordulat Ferdinánd fejedelem látogatásával. Történelmi jelentőségű esemény fűződik ehhez a látogatáshoz, mivel képletesen szólva a királyi koronát tu-

lajdonképpen nem Tirnován, hanem Budapesten tették Kóburg Ferdinánd fejére. Kevéssel azután ment végbe a spanyol király mesésen fényes recepciója, most pedig ugyancsak foly-
 nak az előkészületek a budavári palotában Péter szerb király fogadására.

A szerb királynak I. Ferenc Józsefnél való vizitelése ép oly érdekes, mint nevezetes eseménye ennek az évnek. Érdekes azért, mert az udvari és nemzetközi etikettszabályai szerint ennek a látogatásnak tulajdonképpen már régebben meg kellett volna történni.

S Péter király, ki Sándor meggyilkoltatása után 1903. június 24-én foglalta el a szerb trónt, bizonyára már hamarabb is készséggel tett volna eleget ebbeli köteletségének, ha azok a körülmények, melyek között ő őseinek és a kipasztított Obrenovicsok trónját elfoglalta, az összes udvarokat nem akadályozták volna az intímabb jellegű relációknak minden átmenet nélkül való fölvetelésében.

A legkényesebb helyzete volt e tekintetben a mi királyunknak, ki mindenkor jó indulattal viseltetett az Obrenovics dinasztia iránt. S mivel a Karagyorgyevicsok újból való trónrajutásával az akkor meg teljesen oroszbarát radikálisok korlátlan hatalomhoz jutottak egész Szerbiában, az osztrák és magyar ellenes irányzat az ország gazdasági politikájában is csakhamar diadalt aratott.

A vámháboru következtében majdnem teljesen megszakadt a szomszéd-

dos országgal való gazdasági érintkezésünk s mivel egy váratlan esemény, t. i. az ifjútörök forradalom sikere és a kivívott török alkotmány Bosznia és Hercegovina anektálására adott alkalmat (amely tartományokra pedig len Szerbia is jogot vélt formálhatni,) az Ausztria-Magyarország és Szerbia közti viszony sanyira kiélesedett volt, hogy a háboru kitörése már csak egy hajszalon függött.

A kényszerült visszavonulás oly elkeseredést szült Szerbiában, hogy a Szávánál viszonyok alapos ismerői azt hitték és teljes határozottsággal azt is állították, hogy a Szerbia és Ausztria-Magyarország közti jó viszony helyreállítására többé már gondolni sem lehet.

S alig három évvel az annektáció után nemesak, hogy sikerült türethető szomszédi viszonyt teremteni a dúszogó országgal, hanem azóta újból megkötöttük Szerbiával a kereskedelmi szerződést s most Péter király ejön Budapestre, hogy uralkodói és baráti minőségében bemutatkozzék hatalmas szomszédjának.

Mivel pedig joggal feltehető, hogy a poisdami entrevue óta, Oroszország is megszüntette Szerbiában az ellenünk irányuló agitációt, Péter király budapesti látogatása nemesak a multa és a jelenre vonatkozólag igazolja a monarkia belső politikáját, hanem egyuttal a jövőt illetőleg azt a perspektívát nyitja meg előttünk, hogy Szerbia ezután is ápolni fogja az osztrák-magyar monarchiával való szomszédi vi-

Az aradi vértanuk felkutatásáról.*

*

Bizonyára országos érdeklődést keltett az aradi vértanuk földi maradványairól a lapokban közölt ösmertetés. Waschek Ferenc nyugalmazott katonai orvos nem szolgált ugyan pozitív adatokat arra nézve, hogy hol állottak a bitófák, sőt adatai eltértek azoktól, a melyeket forrásaink megállapítanak. Mindazáltal a megjelölt nyomok az egybevetés és mérlegelés alapján szolgálhatnak s mint ilyenek értékelhetők is. Szükséges volna azonban az öreg urat meghívni a helyszínére, mert a különben sem pontos térképek után való eligazodás, pláne 62 év elteltével, megbízhatatlan.

Waschek Ferenc egyébként nyilván téves epizódokat is kevert a felvilágosításába, a melyek, noha nincsenek összefüggésben a kivégzési hely meghatározásával, de igazolják, hogy az egy emberkört betöltő időn túl mennyire megbízhatatlan már az emlékező tehetség. Szerinte ugyanis a kivégzés alkalmával a Maros hidját „kozákok” tartották megszállva. Pedig jól tudjuk, hogy az orosz sereg már október hatodikán kitakarodott az országból. A mi orosz még akkor Magyarországon volt, ispotályban lézengett, vagy a Kárpátok szorosai-
 ban — mint utócsapat — vonulhatott kifelé, de semmi esetre sem asszisztált Haynau hóhérjainak. A kiket ő a kivégzés szomorú ak-

tusánál a Maros hidján látott, azok a Fiquelmont dragonyosok voltak. Téved abban is, mintha valami amatőr hóhérral dolgozott volna a szoldateszka Aradon. Bott Ferenc brünni hóhér, szakember volt a mesterségében. Uniformist viselt s a szomorú aktusnál is betartott etiquette aprólékosságaival is tisztában volt. Tudjuk azt is, hogy Schütz osztrák hadbíró és Tiehy őrnagy a vértanuk kivégzése alkalmából tanusított hóhéri ügyességről bizonyágleveleket is adtak.

De lássuk a helymegjelölésre vonatkozó bemondatait. Szerinte a kilenc bitófa „közvetlen a vár alatt” állott s az agyonlövés helye és a keresett kivégzési hely között alig volt 200 lépés távolság. Hát ezek az adatok csak bővebb magyarázat alapján vehetők némileg kombinációba. Lehetetlenség ugyanis feltételezni, hogy akár Sujánszky Eusztách, akár a többi feltétlenül hiteles tanu akkorát tévedhetett volna, aminőt a Waschek adata demonstrál. Ha a bitófák „alig 200 lépésnyire” állottak volna az agyonlövés helyétől, akkor azok csak a vár északi keleti vagy északnyugati contra-escarpjai alatt állhattak volna. Már pedig minden szemtanu egybehangzó bemondata szerint a kilenc vértanú a vártól délre, a zsigmondházi ut mentén fekvő réten végeztetett ki. Ha azonban Waschek a 200 lépés távolságot a vársáncról számítja — s mi ezt tartjuk valószínűnek — akkor már adata értékessé válik, amennyiben megközelíti a szemtanuk által megállapított kivégzési helyet. Waschek ugyanis azt mondja, hogy az egyik

kivégzési helytől a másikig a „külső vársánc” ment végig. Vagyis addig ment a vársánc, amíg a bitófákat meg nem látta. Ha a 200 lépés távolságot úgy érti, hogy a vársáncról annyira volt tehető a bitófák vonala, akkor csekély eltéréssel, de a mi a hozzávetőleges, tehát lépésekben kifejezett becslés mellett kikerülhetetlen, ő is ott gondolja a vértanuk fekvő helyét, ahol forrásaink megjelölték. Azért lenne célszerű — ha még egyáltalán szükséges a puhatolódzás — Wascheket a helyszíre hívni s ott a különböző pontokon próbálkozni meg a tájékozódással.

Ha egybevehetjük mindazokat az adatokat, amelyekkel rendelkezünk, arra a megállapításra jutunk, hogy a kivégzési helyet megjelölő obeliszk távolabb fekszik a zsigmondházi ut ama pontjától, ahol a menet balra, vagyis a rétre letért s viszont közelebb az utvonálhoz, ahol a bitófák állhattak. A Tiszti Lajos munkája alapján ugyanis megállapítható, hogy a várkaputól mintegy „negyedórát” tartott az ut odáig, ahol a menet a rétre letért s ahol a vértanuk „észrevették a vár déli oldalán fekvő téren a számukra kijelölt oszlopokat”. A Tiszti Lajos távolságmegállapítása tehát a Waschek Ferenc adataival összevág, ha a Waschek szavait úgy értelmezzük, hogy ő a 200 lépés távolságot a vársáncról vette. Lehet azonban, hogy még közelebb állottak a bitófák a vársáncokhoz, hogy a bámészködő katonaság is láthassa az „elégítelt”.

Az emlékoszlop tehát minden valószínűség

* Az Újság tegnapi számából.

szonyt, főleg ha a mindnagyobb politikai érettségről tanuskodó radikálisoknak sikerült ebben az irányban az ország közvéleményét is magukkal ragadni. A munka nehezebb része még hátra van, de mivel most már Pasics is arra a meggyőződésre jutott, hogy Szerbia boldogulása és a Karagyorgyevics dinasztia biztonsága a legnagyobb mértékben Ausztria-Magyarország magatartásától függ, remélni lehet, hogy az egyesek által mesterségesen szított tüntetések és ellentmondások dacára, a józanabb felfogás végre a Száván túl is diadalmaskodni fog.

Az a körülmény pedig, hogy a Magyarországon nevelkedett és nyelvünket is értő Péter király Budapesten pecsételi meg a felsőes urunkkal való barátságot, épp oly örvendetes, mint emlékezetes eseménynyé avatja számunkra ezt a fejedelmi látogatást.

Holt ponton?

(Khuen és Hazai Bécsben. — Nincs meg-
egyezés.)

Távirati tudósítás.

Bécs, április 24.

A vasárnapi tanácskozások.

Bécs-ből jelentik: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök szombaton este a keleti pályaudvarról 11 órakor a személyvonattal, titkára, *Bárczy István* dr. kíséretében Bécsbe utazott. Ugyanezzel a vonattal utazott Bécsbe *Hazai Samu* honvédelmi miniszter is. A miniszterek vasárnap reggel 7 órakor érkeztek Bécsbe és a magyar házban szállottak meg. A délelőtt folyamán *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnököt meglátogatta *Hazai Samu* honvédelmi miniszter és rövid ideig beszélgetett vele. *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök különben vasárnap délelőtt folyamán a bankgassei magyar palotában 6 Felsőge személye körüli miniszterium ügyeinek intézésével foglalkozott.

Háromnegyed 10 órakor *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök az osztrák miniszterelnökség palotájába hajtatott, ahol felkereste *Bienert* báró osztrák miniszterelnököt, akinél másfél

óra hosszat időzött. A két miniszterelnök ez alkalommal kölcsönösen informálta egymást a szombalon Budapesten és Bécsben tartott minisztertanácsokon történekről.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök *Bienert* báró osztrák miniszterelnökkel folytatott megbeszélése után 6 felségénél kihallgatásra jelentkezett s déltájban megkapta az értesítést, hogy 6 felsége délután két órakor *Schönbrunnban* fogadja. Ekkor a miniszterelnök áthajtatott a közös hadügyminiszteriumba, ahova időközben *Hazai Samu* miniszter is megérkezett és ahol hosszabb ideig tanácskoztak *Schönaich* báró közös hadügyminiszterrel.

Az első audiencia.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ezután *Schönbrunnba* kocsizott, ahol pontban 2 órakor megjelent 6 felsége előtt. A miniszterelnök audienciája háromnegyed óra hosszáig tartott. A miniszterelnök közölte 6 felségével a tegnapi minisztertanács eredményét és jelentést tett a *Bienert* báróval tegnap délelőtt folytatott tanácskozásról.

A kihallgatás után *Héderváry* gróf miniszterelnök *Hazai* honvédelmi miniszter kíséretében ebédelni ment a *Sacher-szállóba*, majd *Thallóczyval*, a közös pénzügyminiszterium osztályfőnökével kocsisétát tett.

A kihallgatás eredménye.

A „Bud. Tud.”-t irányadó helyről felhatalmazták a kihallgatás lefolyásáról szóló következő közlemény kiadására:

A magyar miniszterelnök a kihallgatáson a király elé terjesztette a magyar minisztertanács szombati határozatát és jelentést tett a magyar kabinet állásfoglalásáról. 6 felsége *Khuen-Héderváry* Károly gróf előterjesztését kegyesen fogadta s annak az óhajának adott kifejezést, hogy a miniszterelnök egyelőre maradjon Bécsben.

Illetékes helyen ezenkívül még azt közlik a „Bud. Tudósító”-val, hogy a katonai javaslatokra vonatkozó tárgyalások befejezésére a remény továbbra is megvan. Valószínűleg hétfőn *Bienert* báró osztrák miniszterelnök kihallgatáson jelenik meg 6 felségénél. *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök vasárnap délután sétakocsizást tett. Hétfőre még nincsen programja, mert meg akarja várni a további intézkedéseket.

A mai tárgyalások.

Bécsből jelentik: *Khuen* gróf a mai délelőttön nem távozott a magyar kormány bankgassei palotájából. Magyar körökben pesszimisztikusan fogják fel a helyzetet és nem hiszik, hogy a folyamatban levő tárgyalásokon sikerülne kielégítő kiegyezéshez jutni. Erről a részről utalnak arra, hogy Magyarországnak nem érdeke, hogy véderétörvény és a katonai büntető perrendtartás létrejőjön és így nyugodtan bevárhatja a további fejleményeket. *Khuen* fel akarta használni a kedvező időt a javaslatok elintézésére, ha az osztrák kormány ezt megakadályozza, őt terbeli érte a felelősség.

A második audiencia.

Bécsből jelentik: *Bienert* báró osztrák miniszterelnök ma reggel *Schönbrunnba* hajtatott, ahol a király külön kihallgatáson fogadta. Az audiencia közel egy óra hosszat tartott s utána a király intézkedett, hogy *Khuen* grófit hívják ismét kihallgatásra.

A magyar miniszterelnök 11 órakor telefonon kapta a Magyar Házban a királyi meghívást. Azonnal kocsiba ült és *Schönbrunnba* hajtatott, ahol fél 12 órakor jelent meg a király előtt.

A király közvetít.

Az újabb audienciáknak az a magyarázata, hogy *Khuen* tegnap a magyar kormány egy új tervét terjesztette a király elé. A felség ezt a tervet ma reggel megismertette *Bienert* báróval és ma délben közölte *Bienert* választ a magyar miniszterelnökkel. A király tehát magára vállalta a közvetítést a két kormány között.

Az osztrák miniszterelnökségen *Bienert* audienciája után az a hír terjedt el, hogy a király közbelépésének eredménye van és a helyzet ma már nem olyan kritikus, mint tegnap.

A helyzet magyarázata.

Bécsből jelentik: *Bienert* báró és *Khuen* gróf mai kihallgatásának eredménye az, hogy mindkét kormány folytatni fogja azt az igyekezetét, hogy tárgyalás útján megegyezésre jusson. A király azt kívánja, hogy a miniszterelnök tovább tárgyaljon és igyekezzék a megegyezés módját megtalálni. A mai kihallgatás tehát nem hozott válságos fordulatot, de az ellentéteket sem egyenlítette ki.

szerint jelentékenyen, mondjuk 150—200 méterrel lejjebb áll az utról való letérés pontjától s viszont 150—200 méterrel közelebb az utvonalhöz attól a ponttól, a mely a *Tisztai Lajos* és *Waschek Ferenc* adatai szerint a helyes nyomra vezethetne. Így aztán természetesen az eddigi futóárkólás nem vezethetett nyomra. Ha a már említett térkép a kivégzési helyet közelebbinek mutatja a várfalhoz, mint az obelisz, akkor annak az utmutatása — támaszkodva ugy az eddig szerepelt szemtanuk, valamint a *Waschek Ferenc* adataira — igen bősces. Hiába, mentől korábban történik a hely megjelölése, annál valószínűbb, hogy helyesen is történt. Az a megjelölés, a melyről *Barabás Béla* tesz említést a hazafias lelkesedés hevében, nem volt s alig is lehetett alapos. Azok a zsigmondhazi molnárok, a kik utbaigazítást adtak, tizennyolc év elteltével csak hozzávetőleges tájékoztatást nyújthattak s ez alkalmat szolgáltatott arra, hogy a megjelölés után többé senki se foglalkozzék vele. A közfelfogás aztán lassanként hitelesítette azt a jelt, a melyet később az obelisz váltott fel.

A nemzet kegyelete azonban nem térhet napirendre a kérdés felett. A hamvakat ki kell emelni a bitók alatt ásott gödrökből, a hová vértanúinkat a pribékek dobták. Csak alaposabb munkát kell végezni az eddigieknél.

Szükséges volna mindenekelőtt az említett térképet a helyszínen eszközözendő felvétel alapján szakértő mérnökkel megvizsgáltatni, a ki kijelölné a kiindulási pontokat. A felvételnél

figyelembe jöhetnek ugy a kataszteri, mint a régi telekkönyvi térképi adatok is. A rét ugyanis, a melyen a kivégzés történt, *Biró Imre* zsigmondházi birtokosé volt. Tudjuk, hogy az ötvenes évek közepe táján, tehát öt-hat évvel kivégzések után ment végbe országszerte a telekkönyvi szerkesztés. Ha a *Biró-féle* kaszáló megyei megállapítatnak, habár csak megközelítő pontossággal is, már igen becses adatokat szerezünk legalább a kutatás főirányára nézve. Az, hogy később a helyszínen eke alá vétetett vagy telekkönyvi átalakítások következtében a megyék összefolytak, lényegtelen, mert az eredeti helyszínelési jegyzőkönyvek, s a régi telekkönyvek adataiból némi utánjárással ki lehet igazodni. Ne feledjük, hogy a helyszínelési adatokat a szomorú aktus után alig öt-hat évvel később rögzítették!

De nyújt még egy támpontot a szomorú krónika is, egyik epizódjában. Midőn *Vécsey grófra* került a sor, mint aki utolsónak szenvedte a mártírhalált, a közelben egy akol vagy hodály teteje szakadt be nagy robajjal a bámmészakodók terhe alatt. Ez az adat is a mellett szól, hogy a kivégzési helyet közelebb kell keresni az aradi vár sáncához, mert a leírás szerint az említett faalkotmány az első hid közelében, sőt az első hid és a vár között állott. Lényegtelen körülmény ugyan, de gyakran az ilyesmi is támpontot nyújt. Valószínű, hogy azok közül, akik alatt akkortájt a tető beszakadt, még valaki életben van. Jobbára suhan-
cok vállalkoznak ugyanis arra, hogy a spektá-

kulum kedvéért a tetőre mászkáljanak. De nem lehetetlen az sem, hogy amaz épület helyét valaki még képes megjelölni.

Waschek Ferencnek azt a gyanuját, hogy vértanúink tetemeit nem a kivégzés helyén temették volna el, semmi sem támogatja. Hiszen tudjuk, milyen nehézségbe ütközött a *Dessewffy Arisztid* holttestének a vársáncból való elvitele. De hasonló nehézséggel járt a *Vécsey, Damjanich, Lahner* és *Leiningen* gróf holttesteinek az elszállítása is. Vásárt üzött a hóhér a holttestekkel. Arra spekulált, hogy a hozzátartozók legyilkolt kedveseik tetemeit nem fogják a bitófa tövében hagyni. Sőt még a taksát is ösmernjük, amiért az egyes holttesteket kiadta. Az osztrák bosszu nem lett volna kielégítve, ha a szerinte meggyalázottak nem az akasztófa tövében ásatnak el. *Howiger* hallani sem akart a holttestek kiadásáról. Hiteles történetírás tanuskodik arról, hogy a kivégzést követő éjjelen mind a kilenc holttest el volt földelve a bitófák alatt s a kiváltottakat ugy kellett kiásatni, a kivégzés sorrendjének utmutatása alapján.

Ott porladoznak tehát: *Pölsenberg Ernő, Török Ignác, Knezech Károly, Nagy Sándor József* és *Aulich Lajos* holttestei. Ha napvilágra kerülnek a szent hamvak, az agnoszkálás nem fog nehézségbe ütközni. Eltemettetésük sorrendjéről a vérbíróság ítéleteiben birunk hiteles bizonyítványokat.

Sátoraljaujhely, 1911. április 16.

Kossuth János.

Bécsből jelentik: A Neue Freue Presse estilapja a következőket közli a két miniszterelnök kihallgatásáról: *Bienert* báró és *Khuen* gróf kihallgatásának eredménye az, hogy a két miniszterelnök folytatni fogja a tárgyalásokat a katonai perrendtartás vitás pontjáról. Egyenesen az uralkodó kívánja ezt. Így a mai kihallgatások nem hoztak kritikus fordulatot, de az ellentéteket sem oszlatták el. A helyzet fellellette komoly, noha miniszterválságról se itt, se Budapesten nem lehet szó. Az illetékes tényezők kerülni akarják minden olyan élére állítást a félreértéseknek, ami a két kormány között feszültté tehetné a viszonyt. Ennek a helyzetnek csak nemrég nagyon szomorú kihatásai lehettek volna. Mindazonáltal a politikai szituációt komolynak kell tekinteni. Miniszterválságról azonban beszélni kisé korai. A miniszterválság provokálása különösen Ausztriában kockázatos kísérlet, amely veszedelmes következményekkel járhatna a nemzetiségi politikai viszonyokra nézve, melyet a Reichsrat feloszlátását mulhatalanul előidéznék, de ép úgy veszedelmes volna Magyarországon is, ahol *Khuen* gróf személye most pótolhatatlan. Erőszakkal nem lehet szétvágni a csomót. Szerencsére semmi ok sem sürgeti a javaslatok benyújtását. Nincsen naphoz se órához kötött határidő, tehát bizvást lehet remélni, hogy a tárgyalások vége a kölcsönös megegyezés lesz.

Egyik másik forrás ezt írja: Az osztrák és magyar kormányok a véderőreformról folytatott tárgyalásai holtpontra jutottak és legyőzésük egyelőre lehetetlennek látszik. Még mindig a nyelvkérdésről van szó a katonai büntetőperrendtartásban és mindeddig nem jött létre megegyezés, sőt a felek ma is oly messze vannak egymástól, mint a tárgyalás első napján. A vitás kérdés az, hogy azok a közös katonák, akik sem magyarul, sem németül nem beszélnek, milyen nyelven tegyék meg vallomásukat a katonai bíróság előtt. Ha ebben a kérdésben nem tudnak megegyezni, a magyar kormány be fogja nyújtani lemondását és ez a kormány vagy a következő újra kezdi a tárgyalásokat, vagy pedig a magyar kormány javaslatai alapján indul meg az újabb tárgyalás. Az osztrák kormány a választásokra való tekintettel most nem fog lemondani, mert még csak a formaszerű lemondásnál is meg kell változtatni a programját, amelylyel a választási harcba belement.

Folytatják a tárgyalást.

Bécsből jelentik: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök még ma vissza akart utazni Budapestre, hogy a költségvetési vitában résztvehessen, de nincsen kizárva, hogy meghosszabítja a bécsi tartózkodását. Ha a magyar miniszterelnök továbbra Bécsben marad, akkor a két miniszterelnök között azonnal megkezdődnek az új tárgyalások. A király a magyar miniszterelnök előtt *Georgi* osztrák honvédelminisztert fogadta és aminiszterelnök kihallgatása után *Georgi* újra bement a királyhoz, ahol hosszabb ideig maradt. Ugy látszik utolsó kísérletet tettek arra, hogy megegyezést hozzanak létre. *Héderváry* gróf kihallgatása után azt mondotta az újságíróknak, hogy délután újra fog tárgyalni *Bienert* báróval.

Bécsből jelentik: *Khuen* gróf este hét órakor fogadta *Bienert* báró látogatását és nyolc óráig tárgyalt vele.

Hazai bécsi útjának célja.

Mint a „Bud. Tud.” irányadó helyről értesül, Hazai Samu honvédelmi miniszter bécsi tartózkodása nem áll összefüggésben *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök tanácskozásaival. Hazai honvédelmi miniszter

kizárólag abból a célból érkezett Bécsbe, hogy a közös hadügyminiszteriumban különféle tárgyalásokat folytasson, amelyek azonban a miniszterelnök tárgyalásaitól teljesen függetlenek. A honvédelmi miniszter két-három napig szándékozik Bécsben maradni.

Prohászka püspök konferenciái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Székesfehérvár fenkölt gondolkozású püspöke, *Prohászka* Ottokár dr., aki vasárnap délután érkezett Aradra, konferenciái megtartására, ma három előadást tartott. Kettőt a nők részére, egyet pedig a férfi hívőknek, délután hat órakor. Az első konferencia délelőtt tizenegy órakor, a második, amely mintegy folytatása volt az előbbinek, délután négy órakor volt. Mindkét előadásra zsufolásig megtelt az ipárosház nagyterme előkelő és diszes hölgyközönséggel, mely áhitatos megilletődéssel hallgatta a tudós, mély érzésű főpap magasatos gondolatokkal átszótt előadásait.

Milyen érzésekre kell nevelnünk magunkat, hogy az Istent megközelítsük? ez volt kiinduló pontja *Prohászka* püspök előadásának, melynek során meggyőző erővel festette le a jó és igaz ember ideálját.

Három főérzést vett ki: a tisztelet, a szeretet és a bizalom érzéseit, mint amelyekre elsősorban és teljes erejével kell törekednie az Istent szerető embernek.

Az első a tisztelet a felség az isteni, a mélységes nagy célok iránt. Minden embernek vannak befogadó képességei, amelyet a természet beléioított: az esze, az akarata, az érzései. Ezeket a befogadó képességeinkkel, ezeknek teljes odaadásával kell az isteni és az ő igazságai elé lépünk. Ugy kell isten elé járulnunk, mint ahogy egy nagy művész elé lépünk: hallgatagon, akadékoskodás, kritika, tépelődés nélkül annak a sok-sok szépségnek a reménységétől eltelve, amelyet tőle fogunk nyerni. Befogadni, venni, kapni akarunk a teremtő művész nagyszerű adományaiból. [Alaktalan sártömeg vagyunk, melyet a művész lelke formál, mintáz meg széppé, nagygyá, tökéletessé. Mit jelent a tisztelet? Nagy befogadó képességet, engedelmes készséget az isteni akarattal szemben. Ne akarjunk mindent magunkból megérteni, ne csináljunk külön világnézeteket. Tiszteljünk, szeressük, becsüljük az istent, az evangéliumot, a kinyilatkoztatást.

Neveljük magunkat továbbá engedelmességre. Ez azonban ne szolgál engedelmesleg legyen, hanem a szeretettől átjárt készség. A világnézetek a sokféle különböző tanok sűrű erdejében irányításra van szükségünk. Az isteni szent törvények adják meg nekünk ezt az irányítást és szeretettel engedelmeskedjünk nekik. Adjuk át magunkat urunknak és mondjuk: Uram amit te akarsz, azt akarom én is. Alkudozás nélkül felemelt fővel haladjunk előre a jóság útján. Szeressük a jót szívből, szeressük a morális tisztaságot és a tiz parancsot is nemcsak hinni, de szeretni is kell. Érző szerető szívü emberekkel kell nevelnünk. Az isteni törvény ne legyen béklyó, zsarnokság, hanem ideál, amely vonz és a lelkeket megmelegíti. Ez a szeretet és engedelmesleg spontán legyen, önkéntes. Bizalommal vessük magunkat az isteni akaratnak alá.

Végül neveljük magunkat bizalomra. Biznunk kell az erőnkben. Biznunk kell abban, hogy mindent megtehetünk, amit isten akar tőlünk. Hinnünk kell abban, hogy az isteni törvényt megtarthatjuk és oly erősek lettünk

az Ur Kegyelme által, hogy az élet minden szituációjába megállapíthatjuk a helyünket. Ez a bizalom minden küzdelemhez erőt ad és képesít nagy harcok megvívására.

Délután hat órakor *Prohászka* püspök a férfiaknak beszélt.

Az ipartestület nagyterme színütig megtelt Aradváros előkelő férfiközönségével, akiknek a püspök a vallásról, a vallásos életről beszélt.

— A vallásról az a vélekedés, — ugymond — hogy az misztika, transcendentális, hogy az egészségtelen, a földön helyét fel nem találó tulajdonsága az embernek, amit ki kell köszörlülni. Az értelem nem arra van hivatva, hogy párhuzamos legyen az egész világléttel, hanem csakhogy az ember igenyével legyen parallel. Teljesen hibás fogalmazása a vallásnak, amely azt gondolja, hogy a vallás egy földet kerülő, a világból kivágyakozó törekvés; az az erős emberiségnek érvényesülésére irányuló erős nagy szükséglet, egy nagy vostullátum. Azért hogy én itt legyek és erős legyek, azért, hogy tudjak nemesen, tartalmasan, értékesen, melegen élni, azért van szükségem a vallásra. Az én vallásom földben gyökerezik, s hogy hova ágazik, hol virágzik ki dicsőségesen, az csupán egy funkció. Az én lelki világomnak igénye, levegője, miliője a vallás. Nekem szükségem van egy felsőbb akaratra, egy parancsoló, kötelező akaratra épügy, ahogy szükségem van erkölcsiségre. Azért erkölcs csak ott lehet, ahol egy felsőbb hatalom kötelez, parancsol, jutalmaz, büntet.

A evolucionisták, racionalisták elve, hogy a szocialis létnek mindnyájan funkciói vagyunk, minden ember egy fodra a nagy hullámozó folyamnak, minden ember abból él, amit a közösség termel. A természetes fejlődés, amely bennünket a világba állított, követeli, hogy a közösségnek hódoljunk, mert az egyesülés teszi az erőt. A társadalmi fejlődés a gyöngéket kiselejtezi, az összetartókat fogja megtartani, akikben van szocialis érzék. Minden kulturális fejlődés azt sürgeti, hogy legyenek egyéniségek, akik azt irányítják, a társadalom pedig az ellenkezőt akarja. Ebből a konfliktusból kimenetet keresve azt találjuk, hogy szükségünk van törvényre, erkölcsre, de azt nem az egyéniség legyüréséből kell venni, kell társadalom és kell ember, de e kettőt nem szabad szemke állítani egymással. Egy magasabb elvnek kell lenni a fejlődésben, mert máskülönbén erős lesz a meggyőződés, hogy élni nem érdemes. Ma a fejlődésben nincsenek elbujtatva értékes, biztató gondolatok, ott az ember legalább is kételkedhetik, hogy ugy látszik, az életet élni nem érdemes. Azt fejtegeti továbbá *Prohászka*, hogy az embert, az egyént nem lehet arra kötelezni, hogy önmagát korlátozza, a köz érdekének alávesse, ha a fejlődésben nincs magasabb fordulat. Azt hirdetik, hogy az embernek jónak kell lenni, hogy egy későbbi generáció boldoguljon. Ezt csak akkor tehetem meg, ugymond, ha a jelen életemben van egy abszolút érték. Az emberi életnek kell egy feladattal várnia, amelyet egy magasabb hatalom állít fel.

Ezt igazolják a francia moralisták idézetei is, akik a tisztára tudományos alapon nem tudtak kielégítő eredményre jutni. Ezekre a problémákra csak az tud feleletet adni, aki megalapozza a világot, hogy az élet minden szituációját egy felsőbb értéket tud varázsolni, hogy belássuk azt, hogy az életnek hivatása van s ezt az erőt hívjuk isteni akaratnak. Én nem azért vagyok, mondá végül a püspök, hogy egyszer a menyországba jussak, hanem, hogy egész, erős, erkölcsös ember legyek.

Elítelt egyetemi tanár.

— A primadonna válópöre. —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 24

Öt éve folyik már a válópör *Hoór-Tempis* Mór magánmérnök, műegyetemi rendkívüli tanár és a felesége, *Serédi Sarolta*, a volt primadonna között. Az utóbbi nem akart válni s ezért huzódik a pör, melyben egymást követik a tárgyalások.

Most március 18-án is tanukihallgatás volt az Alkotmány-utcai törvényházban a törvényszék előtt s azon a felek résztvettek. Mikor véget ért a tárgyalás, *Hoór dr.* együtt távozott az egyik tanuval, *Steller Antal* magánmérnökkel. *Hoórné Serédi Sarolta* az ügyvédjével, *Virág Gyulával* még a bíró szobájában maradtak arra várva, hadd távozzanak az ellenfelek. Kis idő múlva ők is haza akartak menni, de amint az alkotmányutcai főkapuhoz értek, még mindig ott állt *Hoór és Stiller*.

Egyszerre *Steller Antal* mérnök, ki az izgalmas tárgyaláson tanuként szerepelt, utána vetette magát *Virág dr.-nak* és areulütötte, vagy ahogy *Virág dr.* mondja, akarta areul ütni, de csak az ujjai érték, mert a botjával kivédte az ütést, amely azonban megvérezte arcát: *Steller és Hoór kocsisai, Szalai és Somoskői Antal* a panasz szerint a verekedők közé siettek és szintén ütlegelték *Virág dr.-t*. *Hoórné* pedig a napernőjét törte volna el az egyik kocsison.

Az utcai botrány miatt *Virág Gyula dr.* följelentést tett *Hoór dr.*; *Steller* mérnök és két kocsis ellen, míg ezek egyike *Hoórné-Serédi Sarolta* ellen tett feljelentést. Az egyesített pör, melybe az ügyvédi kamara is beleavatkozott s a megtámadott ügyvédet e révén *Baracs Marcell dr.* kamarai ügyész védte, ma tárgyalta *Benke dr.* büntető járásbíró. Egyébként is nagy érdeklődés nyilvánult a tárgyalás iránt, melyen *Hoórt és Steller* mérnököket *Szmik Lajos dr.*, míg *Hoórnét Balog Arnold dr.* ügyvéd védte.

A bíró legelőbb *Hoór dr.* vádlottat hallgatta ki.

— Én — mondotta *Hoór* — hozzá se nyultam *Virág dr.-hoz*.

A bíró: Egy ujjal sem?

— Nem, én csak odasiettem a két kocsissal, látva, hogy volt nőmnek és egy barátomnak valami afférja van, amit végre nem nézhettem „páholyból“.

— Hol volt ön a panaszolt verekedésnél?

— Mikor a pof elcsattant, 8—10 lépésre állottam.

Ezután a második vádlott *Steller Antal* mérnök jött sorra. Kijelenti, hogy megütötte *Virág dr.-t*, de nem beszélt össze a többi vádlottal. A családját — folytatja — *Hoórné* a válópörben évek óta rágalmazza. Volt egy ítélet, mely az ő hibájából bontotta fel a házasságát, de azután is folyt a rágalmazás, főképp *Virág dr.* beadványában, amit pedig *Hoórné* előbbi ügyvédje nem tett. Ezzel szemben, mert az ügyvédnek hűtlenséget biztosít a törvény, a bíróságnál nem kaphatott orvoslást.

— Mindent le kellett hát — ugymond — nyelnem. És amit éveken át túrnóm kellett, a kérdéses tárgyaláson — előszóval — újra végig kellett szenvednem.

Ez akkor nagyon felháborította s künn az utcán, meglátva *dr. Virágot*, reákiáltott:

— Önnek tartozom még egy pofonnal! Ezt rögtön meg is adtam neki, úgy hogy a cvikkerje és kalapja elröpült. *Virág* a botjával felém ütött és *Hoórné* is az ernyőjével.

A két kocsis, *Szalai és Somoskői* azt állítják, hogy hozzá sem nyultak *Virág dr.-hoz*, csak szétválasztották őket.

Hoórné-Serédi Sarolta szerint *Steller* az öklével ütött *Virág dr.* arcába és szemébe. Amire ő hangosan kiáltozta:

— Segítség! Egy ártatlan embert vernek.

Hoórné folytatónak elmondja, hogy ő nem bántott senkit, csak kétségbeesetten segítségért kiabált s erre nagy csődület támadt.

A bíró: De hisz itt az Ön ernyője, amely eltörött.

— Nem tudom, hogy az, a nagy néptömeg között, mint történt.

Baracs dr.: A bíró szobájától, *Stellerék* után, mennyi idő múlva jöttek le Önök?

— Legalább negyedóra telt el.

— Ott a kapuban *Steller* és *Hoór* a kocsijaikra vártak?

— Nem, határozottan miránk. A kocsisok ott ültek a bakjaikon.

Ezután a tanukat hallgatták ki, akik valamennyien terhelően vallottak az egyetemi tanárra és barátjára nézve.

A bizonyítási eljárás befejeztével a védők szólaltak fel.

A perbeszéd után a bíró mind a négy vádlottat bűnösnek mondotta ki a könnyű testi sértés vétségében. *Hoór Temps Mór* és *Steller Antal* 800—800 korona pénzbüntetésre, *Szilai János* és *Somoskői Antal* pedig négy-négy napi fogházra és tíz-tíz korona pénzbüntetésre ítélte. *Hoórné Serédi Sarolta* a vád alól felmentették. — Súlyosító körülménynek vette a bíró, hogy *Virágh Gyula* doktort ügyvédi működésében akarták korlátozni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Tisztújító közgyűlés az építőiparosok aradi szövetségénél. Az építőiparosok szövetsége tegnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését *Reisinger Sándor* elnökle alatt. A titkári jelentés és zárszámadások előterjesztése után tisztújításra került sor. Az új vezetőség tagjai lettek: Elnök: *Reisinger Sándor*. Alelnök: *Reinhart Gyula* (üv.) *Szántay Lajos*. Pénztáros: *Frick József*. Helyettese: *Schaefer Rikárd*. Ellenőr: *Czeiler István*. helyettese: *Glück József*. T. titkár: *Sófalvi György*. Végrehajtó bizottsági tagok: *Bisam Gyula*, ifj. *Czeiler István*, *Kohn József*, *Pápay Lajos*, *Probszt Mihály*, *Sebessy Ferenc*, *Strigerwald Alajos*, *Takakovits Emil*, *Vandracek Ignác*. Pótagok: *Assael Károly*, *Schaberger Jakab*, *Gartner Márk*, *Fábián József*, *Fenyves Károly*, *Kremer János*.

(*) Az aradi vasutasszövetség iközgyűlése. Tegnap délelőtt tartotta rendes év közgyűlését az „Aradi Vasutasszövetség“. A közgyűlésen a tagok nagyszámban jelentek meg és a kizárólag vasutasokból álló érdeklődők teljesen megtöltötték az aradi indóházi vendéglő nagytermét. *Vajda János* elnök nyitotta meg az évi közgyűlést. Üdvözlő a szép számban megjelent tagokat és néhány szóval kitér az elmúlt év eseményeire. Beismeri, hogy az elmúlt évi közgyűlésen elfogadott munkaprogramot a szövetség csak részben váltotta valóra. Ez azonban nem akarathány miatt történt, hanem azért, mert leküzdhetetlen akadályok emelkedtek a program teljes megvalósulása elé. Azonban így is szép eredményre tekinthet vissza a szövetség. *Vass István dr.* titkár felolvasa ezután az elmúlt év eredményeit magában foglaló jelentést. Részletesen beszámol a szövetség tevékenységéről, az elmúlt év kiemelkedőbb mozzanatairól. A jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Ezután *Kürti Fülöp* pénztáros számolt be az elmúlt évi anyagi eredményekről, egyben a jövő évi költségelirányzatot terjesztette be és kérte elfogadni. A közgyűlés a pénztári jelentést elfogadta, megadta a felmentvényt, megadván a jövő évi kiadási és bevételi elirányzatot.

A közgyűlés ezután a tisztviselőválasztásokra tért át. A tisztviselő gárda nagyrészt változatlan maradt. A megválasztott tisztviselőkar névsora a következő: Elnök: *Vajda János*. Titkár: *Vass István*. Pénztáros: *Kürti Fülöp*. Jegyző: *Katona Nándor*. Ellenőr: *Vasváry Jenő*. Alelnökök: *Daru-*

váry Károly és *Stock Sándor*. Választmányi tagok: *Buzás Vilmos*, *Kreiling Péter*, *Schmidt György*, *Nagy Géza*, *Rényi Miklós*, *Neulinger Béla*, *Thómes Rezső*, *Medveczky György*, *Barth Aladár*, *Faragó Gyula*, *Horváth Mihály*, *Pály Domokos*. Rúbás *József*, *Farkas Gyula*, *Kelli László*, *Fehér Imre*, *Busa Pál*, *Nagy Alajos*, *Hegymeghy Kálmán*, *Madar Géza*, *Csik Dezső*, *Tóth Gábor*, *Bene István*, *Bonyhády József*, *Szabó Géza*, *Róna A. Lipót*, *Török Károly*, *Martini György*, *Kemény Ármin*, *Fábián Ferenc*, *Hermann Gyula*, *Mészáros Mihály*, *Nyári János*, *Mészáros István*, *Csapó Lajos*, *Fejes János*. Pótválasztmányi tagok: *Pománcz Gáspár*, *Drahóczy Rezső*, *Doroghy Antal*, *Borbély Ferenc*, *Borsos Pál*. Fekete *József*, *Szeki Lajos*, *Bozsó István*, *Endrey György*, *Unger István*, *Szabolcsy Gyula*, *Gábor Lajos*. Országos megbízottak: *Eber Nándor dr.*, *Csók Károly*, *Csorna Béla*. Országos helyettes megbízottak: *Pálmai Róbert*, *Bérczi Imre*, *Teleki Márton*. Felügyelő-bizottság: *Krem-pánszki Ervin*, *Fényes Kálmán*, *Blédy Boldizsár*.

(*) Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet április 29-ik napján d. u. 4 órakor a városháza kistermében tartja rendes évi közgyűlését.

Délvidéki Lövész Szövetség.

— Fővédnök: a király. Védnök: József főherceg. Elnök: Dániel Tibor báró. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Versece, ápr. 24.

Vasárnap egybegyűltek Délmagyarország lövészegyleteinek kiküldöttjei, hogy végleg megalakítsák a Délmagyarországi Lövész Szövetséget, ami öt egylet képviselőinek jelenlétében és több egylet hozzájárulásával meg is történt. Nagy lelkesedéssel mondták ki a megalakítást, majd megválasztották *Dániel Tibor* bárót, *Versece* és *Pancsova* városok főispánját elnöknek, s kimondták, hogy a királynak ajánlják fel a fővédnökséget, védnökül meg *József főherceget* nyerik meg. Nemes célok és intenciók vezették a célzó sport mivelőit eme szövetség megalakításában és épen ezért nem tekinthető ezen tömörülés pusztán egyesületi szervezésnek, hanem valósággal a lövés-sport felvirágzásának kezdetét jelenti. Az alakuló gyűlés lefolyása a következő volt:

Megjelentek *Arad*, *Oravica*, *Pancsova*, *Resica* és *Versece* lövészegyleteinek kiküldöttjei. A gyűlés délután két órakor volt a *Versecei Magyar Közművelődési Egylet* helyiségében. Korelnökül *Groff János Pál* (*Pancsova*) választott meg, ki üdvözölte a delegáltakat. *Grumáz László dr.* (*Arad*) ösmertette a szövetség megalakulásának szükségét. Az egybegyűltek nagy lelkesedéssel egyhangulag mondták ki a Délmagyarországi Lövész Szövetség megalakulását. Az előadott és megvitatott alapszabályokat némi módosítással elfogadták, majd pedig a tisztikart és szövetségi tanácsot választották meg. Az egyhangú eredmény a következő volt:

Elnök: *Dániel Tibor dr.* báró.

Alelnökök: *Fierz Ernő* (*Versece*), *Mülek Lajos dr.* (*Arad*), *Groff János Pál* (*Pancsova*).

Előadó titkár: *Grumáz László dr.* (*Arad*).

Titkár: *Weitzer József dr.* (*Versece*).

Tanácsstagok: *Reiszner Hugó*, *Weitner Ferenc*, *Stiefel Rezső* (*Versece*), *Bauer Ferenc*, *Milutinovic Zsivkó*, *Cyertyánffy Jenő dr.* (*Pancsova*), *Becker Károly*, *Pavlovics Sándor*, *Zemplényi Árpád dr.* (*Oravica*), *Schutze József dr.*, *Frankl Ignác dr.*, *Schuszter János* (*Resica*), *Domokos Lajos*, *Dörner Emil*, *Meer Ármin* (*Arad*).

A később jelentkező egyletek megfogják nevezni kiküldöttjeiket. Van remény, hogy *Orsova*, *Baja*, *Ujvidék*, *Nagyvárad*, *Déva* esetleg *Nagyszében* is csatlakozni fog. Megbíztatták az elnökség, hogy a védnöki tisztség elfogad-

sát kieszközölje. Az elnököt sürgönyileg üdvözölte a szövetség. Mint hírlik az első szövetségi díjlövészet ez év szepterében lesz, a szövetség székhelyén Versecen.

A Rimamurányi — Aradmegyében.

(Wenkheim gróf vasbányái uj kezekben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad április 24.

Wenkheim Frigyes gróf borossebesi birtokán, mint ismeretes, már régóta több vasbánya van üzemben. Ezeket a bányákat a Rimamurányi Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság a gróftól most ötven esztendőre bérbevette. A bérleti díj a kibányászott vasmenyiséggel arányos, amennyiben a társaság minden métermázsza tiszta vas után 145 fillért fizet a grófnak.

A bérleti szerződés május 1-én lép életbe és akkorra a részvénytársaság meg is kezdi működését azokkal a nagymérvű átalakításokkal, amelyek a bányáknak megfelelő üzembeviteléhez szükségesek.

Május elsején egy bányagazgató költözik Menyházára, aki vezetni fogja az átalakítási munkálatokat. A társaság ugyanis a bányák kiaknázására nagyarányú befektetéseket szándékozik tenni.

A Wenkheim Frigyes gróf birtokán levő bányák, amelyeket a részvénytársaság kibérelt, mint általában mondják, az országban majdnem legnagyobb vastartalmu vasércet tartalmaznak. A bányákból felszínre kerülő érceben ugyanis 58 százalék vas található. Ez annál nagyobb jelentőségű, mert a geológusok véleménye szerint Magyarországon a vasérc kifogyóban van. Éppen ezért a vállalat előreláthatólag nagyobb ipartelepeket fog létesíteni és a meglevő három vaskohó mellett, amelyek csak házi feldolgozásra voltak alkalmasak, újabbakat is fognak felállítani. Ezenkívül a társaság a mostani síkló és lóvasut helyére nagyobb-szabású szállítási berendezkedést is tervez.

A bányákban produkált vas elszállítása részben a Wenkheim Frigyes gróf birtokában levő borossebesi—menyházai vasuton, részben Acsev. brádi vonalán fog történni, ami a forgalmat lényegesen megnöveli.

Az eddig kis mértékben mozgó bányászat, amely a borossebesi uradalom területén volt, május elsejétől a található gazdag vasérc-tartalomnak megfelelő üzemet fog foglalkoztatni. Az aradi kereskedelmi és iparkamara már 1909. évi jelentésében foglalkozott ezen bányák ügyével és sajnálattal konstatálta, hogy a bányászat meglehetősen csekély mérvű.

A bányák kibérlése ipari tekintetben is nagyfontosságú a vármegye azon részére, ahol a tárnák fekszenek, másrészt a bányavállalat fellendülésétől várható Menyháza fürdő felvirágzása is. A bányauzemek igazgatója, hivatalnokai kara és személyzete Menyháza és a környék lakosságát nagyban fogja szaporítani. Ez Menyházán valószínűleg nagyobb építkezéseket eredményez majd. Hasznára lesz ez egyúttal a menyházai fürdőnek is, amelyet az uradalom most először egy évi próbaidőre Szabó Kálmán volt aradi szállodásnak, a Pannonia volt bérlelőjének adott bérbe.

A képviselőház ülése. Budapestről jelentik: A képviselőház a husvétii szünet után holnap, kedden délelőtt tíz órakor tartja első ülését. Az ülés napirendje: elnöki előterjesztések és az indemaitás tárgyalása.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt ma este értekezletet tartott, amelyen vita nélkül elfogadták a főváros kölesonéról szóló törvényjavaslatot.

SPORT.

Football match

a budapesti 33-as F. Cl. és A. A. C. között (2:0)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ismét vendégünk volt egy budapesti I. osztályu football csapat, a 33-as Football Club csapata s ismét elvesztettünk egy barátságos matchet.

De vajjon szabad-e elvesztettnek jelezni egy oly matchet, ahol nem a csapat nyer (vagy vesz) hanem az ugyanazon club egy bírónak csufolt embere, aki ugy jutalmazott vagy büntetett, ahogy épen neki és clubja csapatjának jól esett és javára szolgált. Hogy ne legyünk kénytelenek a bírót (még a tollat is bosszulja, hogy ezt a nevet kell neki adni) súlyosan meggyanusítani, — pedig a közönség nagy része nyíltan tette és ki is fejezte azt, ki kell jelenünk, hogy még csak halvány fogalmi sincsenek a szabályokról, annál kevésbé a helyzetek felismeréséről és az igazságos ítéletekről. Faultokat se nem látott se nem büntetett, — legfeljebb csak kivételesen s akkor is, ha a 33-asok követésként is el, megítélte az Aac. terhére. Értetetlen merészséggel tette ezeket úgy, hogy a közönség továbbolt jogos és igazságos felhárodásában.

Ofside-okat meg nem látott. A 33-asok balszélsője állandóan abban volt s dacosan ott maradt csak azért is, mert a közönség folyton rákiáltott, hogy of side-ban van, közte és az Aac. kapu közt csak egyedül a kapus volt, és mégis, ha oda adták le a labdát, átvette azt s a bíró talán egyszer se fújta le a játékot, pedig 15—20, vagy talán annál jóval több ily eset játszódott le.

De látott az of side állást az Aac. csapatánál akkor is, amikor szégyeljük leírni, de így volt az Aac. balszélsőjéhez kerül a labda s közte és a 33-as kapu közt csak 5 játékos volt. Igaz, hogy olyan volt a helyzet, hogy az Aac-nek könnyen lehetett volna goalt adnia. Az egész közönség azt látta, hogy ép ezért fújta le a bíró. A lefújást követő felzudulásra azután, mint egyszerű bírói tévedést, azzal reparálta ki, hogy ő — a bíró — egész szabályosan átvette a labdát és a földhöz csapta, egész szabálytalanul egyenesen egyik 33-as játékoshoz irányítva.

A bíró egyedüli mehetsége lehet, hogy valószínűleg azt se tudja, mi az of side s azt se tudja mit csináljon ily esetekben.

Az Aac. ellen egy 11-es büntetést ítélt igazságtalanul Hasonló, de sőt sokkal súlyosabb dolgokért a 33-asok ellen mint sem tett. Ezeket a faultokat, mint kézzel lefogást és — hátulról törtétek — kézzel elpenderítést a labdáról sohasem látott; lehet, hogy ilyenkor mindig valami apró légy vagy porszem akadályozta a látásban.

De hát elé ebből ennyi. Sokkal súlyosabban elítélő volt a közönség általános megbotránczása, azé a közönségé, amely a legnagyobb rekonszenzival fogadta a 33-asokat, elismerte — a törtétek dacára is — hogy az egész csapat szépen és jól játszik, mint a mi tollunk.

Olyan bíró és olyan bíraskodás mellett, mint amelyet tegnap láttunk, hiába bombázta a 2-ik félidőben, különösen az utolsó 15 percben az Aac. a 33-asok kapuiát, egyrészt a kapus kiváló játéka, másrészt a minduntalan lefűtülése a játéknak, ezáltal megakadályozása a goal rugásnak, a kiegyenlítést lehetetlenné tette.

Hát ha valaki úgy bíraskodik, mint azt a tisztelt ur tette, aki tulajdonképen mint bíró játékos képen a 33-asokkal játszott, akkor nincs az az angol vagy bármi kiváló csapata a világnak, amelyik győzni tudna. En is tudom, mi a bíraskodás, jót állók azért, amit állítok.

Maga a játék szép volt, illetve lett volna. A 33-asok tényleg derék csapat, játékosaik jók, erőteljesek, fürgék. Jobb szélsőjük s hátvédek ép úgy, mint a csatársor közepe, szépen és jól játszott, kapusok kiváló hidegverrel védett. A bíró pártosságára semmi szükségük nem volt. De hogy ennek dacára más eredményt mint 2 igazságtalan goalt, nem tudtunk elérni, azt mi, a közönség is, annak tulajdonítja, hogy rájuk

is igen deprimálólag hatott a bíró tájékozatlansága, hisz ők szép játékkal akartak és tudtak volna is nyerni, nem erőszakosan pártos bíraskodással. A közönség abeugolása és kifakadása nem is a 33-as csapatot (a balszélsőt kivéve, aki rászolgált a lehurrogásra), hanem a bírót illette.

Az Aac. csapata nagyrésze jó, sőt igen jó volt, s nem rajtuk mulott a rossz eredmény, sehogysem tudott azonban érvényesülni Fachelmann és a balszélső, aki ezuttal igen gyenge volt.

A két goal egyike az első, a másik a 2-ik félidőben esett. Sz. J.

+ **A Verseny-Egylet közgyűlése.** Az aradi Verseny-Egylet vasárnap délelőtt tartotta meg évi közgyűlését az Aradesanádi Takarékpénztár helyiségében. Az elnöki megnyitó után Persa Péter titkár terjesztette elő jelentését, amelyből örvendetesen vették tudomásul, hogy a hadügyminiszter a távlovagló verseny céljaira nagyobb összeget helyezett kilátásba szubvenció gyanánt. A megüresedett választmányi helyekre Strobl Béla huszáralezredest, Eber Miklós őrnagyot és Dadányi Lajos nyugalmazott vezérőrnagyot választották be. Ezután a versenyterület helyezése került szóba, mert a jelenlegi terület nagy részét a város csatornázási célokra elveszi. A tárgyhöz többen szóltak hozzá, de az új versenyterület nézve vélemény nem alakult ki. A versenyterület elhelyezésének kérdésében későbbi közgyűlés fog dönteni.

Az Aradmegyei Takarékpénztár tökeemelése.

— Ezerhét száz uj részvény. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Az aradi közigazgatási élet gyors fellendülésének örvendetes jelei azok a változások, amelyek ugy a bankvilágban, mint ipari körökben az utóbbi években mutatkoznak. A gyors egymásutánban történő részvénytöke emelések, majd pedig az új bankalakulások pezsgő életet fejlesztenek az aradi pénzüpiacra.

Az aradi pénzüintézetek közül most az Aradmegyei Takarékpénztár látja célszerűnek alapítókéje fölemelését, amit a közönség minden valószínűség szerint a legnagyobb rokonszenzival fogad; ez az újabb tökeemelést az Aradmegyei Takarékpénztár folyton szélesbülő üzletkörének fényes bizonyítéka, ami okos és céltudatos gazdasági politikájának kétségtelen szimptomája. Az Aradmegyei Takarékpénztárnak nagy érdekei vannak az aradi iparviszonyok kedvező fejlesztésében és ezt az újabb tökeemelést is éppen azért fogadják nagy rokonszenzival, mert általa az aradi gazdasági élet örvendetes fejlődése tükröződik vissza. Ennek a nagy körülménnyel és szakértelemmel vezetett pénzüintézetnek a most következő tökeemelése már másodikkal lesz rövid idő óta.

Mint emlékeztetés, legutóbb az 1910. évi közgyűlésen határozta el a tökeemelést, amely most ismét szükségessé válik. Az intézet igazgatósága a közeli napokban tartandó ülésén elhatározza, hogy ezerhét száz darab új részvényt bocsát ki, ezer korona névértékkel, a kibocsátási ár 1600 korona lesz, de az se lehetetlen, hogy 1800 korona, (még ezt nem döntötték el.)

Az alaptöket, amely most hárommillióháromszázhetvenöt ezer korona, egymillióhét száz ezer koronával fogják emelni; az új részvénykibocsátásból fennmaradó többi összeget a tartalékalap gyarapítására fordítják.

Az aradi pénzüpiacra az új részvénykibocsátás terve már most érezhető volt, mert az Aradmegyei Takarékpénztár részvényei, amelyek árfolyama az utóbbi időben 2100—2200 korona volt, most 2450 koronára emelkedtek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Tanítónő, életké. Fenyvesi Emil vendégszereplésével. (B. bérlet.)
Szerda: Államtitkár ur, vigjáték. Fenyvesi Emil vendégszereplésével. (C. bérlet.)
Csütörtök: Muzsikisleány, operett. Küry Klára vendégfel léptével. (A. bérlet.)
Péntek: Erdészleány, operett. Küry Klára vendégfel léptével. (B. bérlet.)
Szombat: Trenk báró, operett. Küry Klára vendégfel léptével. (C. bérlet.)

* **Fenyvesi Emil vendégjátéka.** Itt bontogatta valamikor szárnyait Fenyvesi Emil, a Vigszínház jeles művésze, aki művészi nagyságban megizmosodva, a hírnév dicsőségével tért vissza vendégként egykori otthonába, az aradi színpadra. Fenyvesit tehát nem kell bemutatni az aradi közönségnek. Nagy tehetségében sokszor gyönyörködött a közönség, a különbség csak annyi, hogy most a teljesen kiforrott, nagy művész Fenyvesit láttuk viszont az eltávozott helyett. Herczeg Ferenc gyönyörű darabjában, Ocskay brigadéros-ban lépett fel először Fenyvesi Emil. Ezt a szerepet az ő férfias, imponáló egyéniségére szabta a szerző és nála hathatósabban, tökéletesebben senki sem játsza Ocskayt. Lelkes elragadtatásba vitte a publikumot és fenomenális alakítása annyira szuggesztív, hogy szinte éreztük a kuruc idők megelevenedését, azt a történelmi hangulatot, amilyen csak ritkán árad ki a színpadról. A közönség tomboló lelkesedéssel ünnepelte a kitűnő vendéget. Szép sikere volt K. Kápolnay Juliskának Tisza Iona szerepében. Harmath Józsa, Keszler, Zalay Margit, Beregi, Heltay és Vass járultak a sikerhez. H. G.

* **A szinügyi bizottságból.** A szinügyi bizottság ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott, Szendrey Mihály szinigazgató bejelentette, hogy Küry Klára vendégszereplését harmincszázalékos helyáremeléssel tudja csak biztosítani. A bizottság engedélyt adott az áremeléshez. Tudomására hozta az igazgató a bizottságnak azt is, hogy május 17-ikén fejezi be a társulat a téli szezon és hogy a nyári színházban tartandó előadásokon az egész téli társulat fog már közreműködni.

* **Diósy Nusi — Kassán.** Diósy Nusi aradi szubrett-primadonna kedden, szerdán és csütörtökön, mint vendég fellép a kassai színpadon. A primadonna, aki Kassán kezdte meg pályáját, a muzsikuskisleány, Luxemburg grófja és a Cigányszerelem operettben a főszerepet fogja játszani és énekelni.

* **Növendékek hangversenye.** Díszes nagy közönség jelenlétében tartotta meg vasárnap délután az aradi konzervatórium növendékeinek nagy érdeklődéssel várt hangversenyét. A közönségnek egy része be sem fért a zeneiskola dísztermébe. Fél ótkor kezdődött vonós hangverseny Beethoven: Simfóniájával, amelyet Löwy Irén és Bródy Erzsike adtak elő nagyszerepben Kell József dr., Kell Rezső, Robitzek Samu, Goldzieher Pál és Müttermüller József művészi kísérete mellett. A legkiválóbbak azonban Bródy Erzsike Löwy Irén voltak. Kitűnően zongoráztak még: Spielman Böske, Szenes Gizi, Fényes Boriska, Salgó Birike, Dömötör Manyi és Szenes Margit és Benzédy Irma, Fényes Boriska különösen elragadtatta a közönséget gyönyörű játékaival. Bing János több énekzammal szerepelt. Méltó befejezése volt a hangversenynek a konzervatórium nagyszerű karének iskolájának kitűnően előadott énekszámjai. A szép délutánért meleg elismerés illeti az iskola kiváló igazgatóját: Müttermüller Józsefet, Müttermüllerné Lengyel Erzsike, Weichart

Aurrát és Bayerné Bettelheim Idát, akik hozzáértő tanítása eredményezte a sikerült hangversenyét.

* **Képkiallítás.** Ijjász-Jacik Gyula festőművész, aki nemrég jött haza amerikai tanulmányutjáról, Weisz Leó művészeti szalonjában kiállítást rendezett, amelyet a publikum élénken látogat. A művész sokoldalúságáról tesz tanúságot ez a kiállítás, amelyen számos festészeti irányt látunk képviselve néhány értékes alkotással. Különösen a portrék iránt bir nagy érzéssel a művész, akinek nem egy festményén a még forrongó lélek némi bizonytalansága tükröződik vissza. Színeinek élénksége, gazdagsága és meglátó képessége azonban azt sejtetik, hogy értékes ember Ijjász-Jacik Gyula és rövid idő múlva általánosan ismertté válik neve. A kiállítást tegnap nyitották meg és ma már vevője is volt: Stengl Andor aradi iparfelügyelő megvásárolta a „folyó partján” című képet.

* **Fenyvesi az Államtitkár ur-ban.** Érdekes és értékes eseménye az aradi színháznak, Fenyvesi Emilnek, a Vigszínház nagynevű kiváló művészenek három estére terjedő vendégjátéka. Az Ocskay brigadéros után holnap Bródy Sándor zajos sikert aratott poétikus darabjában, a Tanítónő-ben, az utolsó estén pedig az Államtitkár ur-ban játsza el Fenyvesi egyik legjobb szerepét, ahol izmos, sokoldalú talentumát csillogtatja. Az államtitkár ur volt a budapesti Vigszínház megnyitó előadása 15 évvel ezelőtt. Akkor is Fenyvesi játszta a címszerepet olyan óriási sikerrel, hogy 15 éven át biztosított a darab mindenkor zsufolt házakat. Aradon most mutatja be a művész első ízben ez alakítását. Habár a darab Aradon gyakran került színre jó előadásban, a művész napok óta próbákat tart a személyzettel, hogy az előadás kifogástalan legyen.

* **Egy aradi festő kiállítása Budapesten.** A Könyves Kálmán igazgatósága Nagymező utcai szalonjában Balla Béla aradi festőművész műveiből gyűjteményes kiállítást rendezett. Az új kiállítás megnyitása április 26-án délután 5 órakor lesz a közoktatásügyi kormány és meghívott vendégek jelenlétében. A sajtó képviselői a kiállítást április 25-én, kedden délelőtt 10 órától tekinthetik meg.

* **Küry Klára Aradon.** Küry Klára neve Aradon mindig zsufolt házakat jelentett a színháznak. Most is a debreceni zajos sikerű vendégszereplés után Kolozsvár és Nagyvárad jelezte odajövetelét, de az elsőséget Aradnak adta és értesítette a színházat, hogy e hó 27-én megkezdí vendégszereplését olyan darabban, a melyekben még Aradon nem játszott. Csütörtökön a Muzsikuskisleány címszerepét, pénteken az Erdészleány címszerepét, szombaton Trenk báró főszerepét és vasárnap az Ingyenélők Sárkájában bucsuzik.

* **Attrakciók a nyári szinkörben.** Szendrey Mihály aradi szinigazgató a várossal kötött új szerződés értelmében az a'att az egy hónap alatt, amíg társulata pihen, a nyári szinkörben mutatványos előadásokat rendezhet. Mint értesülünk, az igazgató a téli szezon berekesztése után, május 20-tól június 20-ig, megszakítás nélkül ilyen mutatványos előadásokkal mulatgatja a nyári szórakozásaiban rendszerint kielégítetlen aradi közönséget.

* **Kína és Japán.** Lenk Frigyes tényleges állományú honvéd hadnagy kitűnő darabját, mely Kínát és Japánt mutatja be eredeti tapasztalatok és megfigyelések alapján, mutatja be szerdán és csütörtökön az Uránia színház. A darab előadásain a szerző személyesen is részt vesz.

* **Kurz Zelma új afférja.** Alig múlt el Kurz Zelma afférja Grogor-ral, a bécsi udvari operaház igazgatójával, amikor Bécsből a szeszélyes művésznőnek már egy újabb ügyéről érkezik jelentés. Az Operaházban tegnapelőtt Faust-ot játszották és Kurz Zelma énekelte Margitot. A művésznő az ékszeráriát különösen szépen énekelte és maga is annyira meg volt elégedve magával, hogy azt hitte, az ária végén a közönség majd dörgő tapsal adózik neki. A taps azonban elmaradt, egyetlen tenyér se mozdult, — a bécsi közönséget hüvösen hagyta, hogy Kurz Zelma önmagát multa felül. Ez a közömbösség elkeserítette a művésznőt, és amikor a felvonás végén kitapsolták, nem jelent meg a függöny előtt. Sőt a további felvonások végén se jött vissza a színpadra és partnere, Miller énekes kézmozdulatokkal értette meg a publikummal, hogy a művésznő duzzog, haragszik. Miller mimikája miatt sokat nevettek. Közben Kurz Zelma megtudta, hogy Miller mintegy nevetségessé tette és ezért az utolsó felvonás végeztével mégis csak meggondolta a dolgot és a függöny elé lépett. Amikor a publikum meglátta a művésznőt, abbahagyta a szereplőknek szóló tapsot, ellenben tüntetően „Hoch Miller! Hoch Miller!” kiáltásokban tört ki. Kurz Zelma erre sietve otthagyta a színpadot és haragosan vonult vissza. Ugylátszik, a művésznő és a bécsi közönség között nem a legkitűnőbb az egyetértés.

* **A balekfogók.** A kinematografia újabb több nagyszabású szociológiai művet produkált, amelyek feltárják az élet mélységének förtelmes titkait. Ezek között a nagy koncepciójú munkák között legújabbban „A balekfogók” című két felvonásos színmű keltett nagy érdeklődést. Az emberiség előadásait mutatja be a kinematografiának ama legújabb szenzációja. Két elzülött gavallér kifosztja az eléje kerülő nőket és férfiakat, míg aztán a rendőrség hosszas hajszá után egy éjjeli mulatóhelyen elfogja őket. A néző szeme előtt történik az izgalmas, érdekesítő nyomozás és megismerkedhetünk a zülött világ rejtett helyeivel. A balekfogóknál aligha produkált érdekesebb mozgóképet a kinematografia. A képet rendes helyárok mellett mutatja be az Apolló minden előadásán. Az Apolló műsorán a balekfogókön kívül még hét eseményszámbamenő mozgókép szerepel. 177

* **Siva táncosnője.** Régen mutatott be olyan hatásos mozgófényképet az Uránia színház, mely úgy meglepő tárgyánál, mint szingazdag rendezésével olyan osztatlan hatást gyakoroljon a közönségre, mint Pathe fenomenális indiai drámája, Siva táncosnője. Egy indiai nábob beleszeret Siva isten egyik gyönyörű táncosnőjébe. A herceg felesége, hogy bosszút álljon a leányon, elraboltatja és egy dervissel elcsufittatja a leány arcát. A hereg végtelen szerelmében tragikus tette szánja el magát. Csak-hogy ideálját mindig régi szépségében láthassa, önkezevel szurja ki szemeit és a vak ember határtalan szerelemmel öleli keblére eltorzított kedvesét, akit a lelkével mindig csodaszépnek fog látni. A mesteri képet kedden mutatja be utoljára az Uránia. 195

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A munkáspénztár elnökének pere.** Még a múlt hónapban történt, hogy Varga Ferenc munkáspénztári elnök, rágalmazási pert indított Fenyő László alelnök ellen, mivel Fenyő egy bizottsági ülésen vádakkal illette Vargát. A járásbíró Fenyőt 80 koronára ítélte. Az aradi kir. törvényszék előtt ma folyt le ez ügyben a fellebbviteli tárgyalás, amelyen Fenyő alelnököt felmentették.

A Justh-párt és a szocialisták.

(Egyesülés a választójogi küzdelemre.)

Távíratí tudósítás.

Budapest, április 24.

A Justh-párt ma este 6 órától közel négy óra hosszát tartó értekezletet tartott Justh Gyula elnöke mellett. Jelen voltak az értekezleten Batthyányi Tivadar gróf, Holló Lajos alelnökök és a párt tagjai igen nagy számban.

Az értekezlet megnyitása után az elnök bejelentette, hogy a szocialdemokrata párt legutóbbi kongresszusán az általános választójogért folytatott küzdelemmel kapcsolatban elhatározta, hogy mindenkit támogat, aki a népjogok mellett küzd és mindazok ellen küzd, akik azok ellen vannak. Erre vonatkozólag az elnökség a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A függetlenségi és 48-as párt kijelenti, hogy a maga részéről örömmel vesz minden támogatást, amely a párt régi programját képező általános titkos választójogért folytatott küzdelemben akár a parlamentben, akár azon kívül annak megvalósítását elősegíti. Kijelenti, hogy kész minden pártállású képviselővel a parlamentben együttes akciót vállalni, mert a pártnak célja az, hogy a nagy reformnak mielőbbi megvalósítását biztosítsa és annak kiállítását és elodázását megakadályozza. A párt egyedül az általános és egyenlő választójog és a titkos szavazás behozatalától várja alkotmányos életünk tisztaságának helyreállítását, a nemzeti állam kiépítését és a nemzeti uralomnak az országban való biztosítását. A függetlenségi párt egyebekben természetesen fentartja a maga programját minden téren. A véderreformmal szemben követendő eljárását régebbi határozata szerint a törvényjavaslat beterjesztése után fogja megállapítani.”

A határozati javaslatához elsőnek Beck Lajos szól hozzá. Utalt arra, hogy a legutóbbi napokban a szocialisták állásfoglalásával kapcsolatosan olyan vádak és inszinnációk érték a pártot, amelyeket szó nélkül hagyni nem lehet. A vádakra válasz csak az lehet, hogy a párt igen is szívesen látja a szocialisták közreműködését az általános választójogért, amely a pártnak régi programja. Ez nem azt jelenti, hogy a párt elveit feladta, hanem azt, hogy minden programját hasonló eréllyel fogja keresztülvinni.

Hock János elfogadja a határozati javaslatot, de kérdezi Justhot, igaz-e az a hír, hogy a szocialisták határozata előtt ez ügyben Kristóffyval tárgyalt volna.

Justh Gyula kijelenti, hogy neki semmiféle tárgyalásra felhatalmazása nem volt és saját iniciatívájából se folytatott ez ügyben tárgyalást. Kristóffy régebben, néhány héttel ezelőtt volt nála, de vele a választójog kérdéséről nem tárgyalt. El se tudja képzelni, hogy valaki az általános választójog követelése nélkül függetlenségi párti legyen. Azt pedig feleslegesnek tartja hangsúlyozni, hogy a függetlenségi párt a szocialista párt támogatása mellett se fog nemzetközi párttá alakulni, hanem az általános választójog mellett lankadatlanul tovább fog küzdeni elveitért.

Ezután még többen hozzászóltak a javaslatához, majd az értekezlet a határozati javaslatot Polónyi Dezső szavazata ellen valamennyi szavazattal elfogadja.

Öngyilkos vezérigazgató.

— A Skoda-részvények áldozata. —

Távíratí tudósítás.

Bécs, április 24.

Bécs pénzügyi és gazdasági köreinek egyik smert alakja, Exel József vezérigazgató, tegnap revolverrel agyonlőtte magát és nyomban meghalt. Exel óriási börzeveszteségeket szenvedett az utóbbi napokban és a beavatottak a halálát a Skoda-részvények természetellenes árhullámzásával hozzák összefüggésbe. Érdekes, hogy az öngyilkos halála előtti napon egy közgazdasági cikket írt egy bécsi lapba a Skoda-részvények nyomán keletkezett tőzsdei manőverekről és óva intette a kis tőkéseket, hogy ebben a mesterséges pénzhajszában résztvegyenek és figyelmeztette a bécsi börzét arra az erkölcsi veszteségre, amely a kis-exisztenciák romlásával a bécsi piacot éri. Ez volt a vezérigazgató hatyudala, akiről a cikk megjelenése alkalmával nem is sejtették, hogy menyire őszinte és meggyőződés szülte elme-futatás került ki tolla alól.

Exel József az „Atlas élet- és járadék-biztosító társaság” vezérigazgatója volt és igen nagy mértékben játszott a tőzsdén. Az öngyilkosságot a döblingi temető mögött egy kut mellett tegnap este nyolc órakor követte el. A temetőr találta meg a körülbelül ötven esztendő, elegánsan öltözött férfi hulláját. Azonnal értesítette a mentőket, akik azonban már csak a halált konstatálhatták. Megállapították azt is, hogy az öngyilkos két revolvert használt és úgy a jobb, mint a balhalántékába röpitett egy-egy golyót, amelyeket az agyban meg is találtak.

Egy nyílt levelező-lap feküdt a holttest mellett s ebből kitűnt, hogy az öngyilkos Exel Józseffel az „Atlas” vezérigazgatójával azonos. Azt kéri a levelező-lapon, hogy a családi sírboltba temessék el, de tettének okáról nem nyújtott felvilágosítást. Exel mint katonatiszt kezdte meg pályáját, de adósságok miatt nyugdíjaztatnia kellett magát és kilépett a hadseregéből. Előkelő összeköttetései révén csakhamar álláshoz jutott Münchenben, majd pedig az Atlas választotta vezérigazgatójává. Körülbelül háromnegyed éve a részvénytársaság közgyűléséről feltűnést keltő módon távozott és több el sem foglalta helyét. Súlyos vádakat emelt az elnök ellen, akit azzal gyanúsított meg, hogy egy herceg biztosítási kötvénye után jogtalanul nagyobb províziót vett fel, mint amennyi megillette volna, s ezt akkor követte el, mikor ő szabadságon volt és a vezértitkár látta el a teendőit. A társaságot beperelte, mert szerződése értelmében évi 40,000 korona fizetése még akkor is jár három éven át neki, ha állásából ugyan önként, de rajta kívül fekvő okokból távozik.

Nem is vállalt új állást, hanem egyedül börze-ügyletekkel foglalkozott. Azt beszélték ma a tőzsdén, hogy Exel az utóbbi három nap alatt a Skoda-részvények rohamos áresése következtében több százezer koronát veszített és a különbözetet nem tudta kifizetni.

A vezérigazgató családot hagyott hátra. Öt fia van, akik közül egyik a király keresztfia.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-		
lékállomás)	— — —	151
Kiosztóhivatal és hirdetésí osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

HIREK.

— Az időjárás. Zivataros esők és hűvödések várható. Sürögnyprognózis: zivatarok, hűvösebb. Hőmérséklet: 25-2

— A király állapota. Bécsből jelentik: Ófelsége állapota vasárnap is igen kielégítő volt. Annak, hogy ófelsége némileg kiméli magát, már most is meg van a jó eredménye. A köhögés majdnem teljesen megszűnt, a rekedtség is észrevehetően csökkent. Vasárnap délelben ófelsége felhasználta a gyönyörű tavaszi időjárást és egy óras sétát tett a schönbrunni parkban. Ófelsége zavartalanul alszik. Étvágya és hangulata egész jó. Ma estére tervbevétték ófelsége jelenlétét a schönbrunni színházban tartandó jótékonycélu előadáson. Ebből is kitűnik, hogy ófelsége állapotát egészen normálisnak tartják. Teljesen jogos az a remény, hogy ófelsége szombaton már teljesen egészséges lesz és megjelenhet a bécsi helyőrség tavaszi diszszempléjén. Ugyanígy biztosra veszik, hogy ófelsége a május hó 2-ikára tervbevétt budapesti utazását egészségi állapota megengedi.

Bécsből jelentik: Mozgalmas napja volt a királynak tegnap és ma. Vasárnap a szokott időben reggel öt órakor kelt fel ófelsége és reggeli után a kápolnában misét hallgatott. Tizenegy órakor fogadta Bolfras báró főhadsegédnek, a katonai kabinetiroda főnökének jelentését, azután Montenovó főudvarmester jelentését. Tizenkét órakor Call bárót fogadta a király fél óráig tartó kihallgatáson. Egy óráig a kamarai erdőben sétált. A délután államügyek elintézésével telt el. A magyar miniszterelnök előterjesztései feletle elővették ugyan ófelségét, de nem fárasztották ki úgy, hogy este el akart menni a színházba és csak Herzl dr. kérésére állott el ettől a szándékától. Nyolc óra után lefeküdt. Akiknek alkalmuk volt látni, azt mondják, hogy pompásan néz ki. Rekedtsége majdnem egészen megszűnt, csak ritkán köhéscel, náthája pedig tökéletesen véget ért. Ma reggel is a szokott időben kelt fel.

Khuen gróf miniszterelnök egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— Kitűnő színben találtam a Felséget. Az audiencia egész tartalma alatt a legcsekélyebb rosszullet jelét sem mutatta. Köhögést nem vettem és rekedtségét is csak azok konstatálhatták, akik gyakrabban beszélnek a Felséggel. Hangja némiképp fátyolozott, de egyébként ép olyan erős mint máskor. A budapesti utazás programjában semmi sem változott és egészen bizonyos, hogy a király május 2-án Budapestre érkezik.

— Majláth püspök Aradon. Nemsokára Prohászka püspök érkezése után, tegnap új vendég fogadására gyűltek össze a kat. autonóm kör, az Oltár-egyesület, Mária kongregáció tagjai. Majláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi püspököt várták, ki aradi híveit értesítette keresztül utazásáról. A fehérvári lelkü, végtelen jóságú püspököt Lakatos Ottó dr. rendfőnök üdvözölte szép beszéd kíséretében. A hölgyek nevében Fless Klárka urleány nyújtott át gyönyörű virágcsokrot a kegyelmes urnak, ki mindkét beszédre, áldásteli, jóságos szavakkal válaszolt. Vele utazott édes anyja, Majláthné-Hellebrand-Prandau Stefánia bárónő, csillagkeresztes hölgy, ki a küldöttség tagjait kocsijába fogadta. Tizenöt pernyi itt tartózkodás után megindult a vonat Budapest felé.

— Az orvosi nyom r Ökörmezőről jelentik: Az iszakai járásorvos, Forgács Ernő, aki numrégiben került oda, morfiummal megmérgezte magát és meghalt. Egy hátrahagyott levelében azt írja, hogy összesen ezer korona fizetése volt és csak lakásra hétszáz korona kellett volna neki.

— **Fabián László** nyugalmazott főispán állapota az éj folyamán riasztó és tulzott hírek terjedtek el a városban, amelyek azt jelezték, hogy Aradvármegye és város köztiszteletben álló nyugalmazott főispánja, **Fabián László** egészségi állapota hirtelen válságosra fordult. A főispán este egy szűkebb körű társasággal vacsorán volt a Központi-szálloda éttermében és mikor tizenegy óra tájban onnan távozott az utcán ájulás fogta el. Kocsin lakására szállították és ágyba fektették. Megjelent nála **Vas Sándor dr.**, aki megvizsgálta a beteget és megtette a kellő intézkedéseket, hogy a muló természetének látszó rosszullét urrá ne váljék. Éjjel három óraker — mikor esorokat írjuk — nyugalmazott főispán állapotában némi javulás állott be.

— **Kinevezés.** A földmivélsügyi miniszter **Bajtay Mihály dr.** jószágigazgatósági fogalmazót jószágigazgatósági segédtitkárrá nevezte ki.

— **Az aradi huszárezred új parancsnoka.** A hivatalos lap közli, hogy a király az aradi 12. huszárezred parancsnokává **rabelsbergi Strobl Rezső** alezredest nevezte ki, a dandárparancsnokká előlépett **Worafka Tivadar** lovag helyébe. Strobl alezredes eddig a Nagyszébenben állomásozó 4-ik huszárezred kötelékébe tartozott.

— **Csalás miatt feljelentett bankház.** Budapestről jelentik: **Zala Emil dr.** lugosi ügyvéd **Wunderlich Konrád** lugosi építési rajzoló nevében csalás miatt feljelentést tett a **Gaedicke bankház** ellen. **Wunderlichnek** volt egy 33378 számú nyolcad osztályosjegye. Az első öt osztályban a rajzoló rendszeresen kifizette a sorsjegy árát. A hatodik osztály kifizetésénél azonban kisé késett, mert nem volt otthon. Ezért április 6-án felszólítást kapott a banktól és ő mihelyt tudomást szerzett a dologról, április 9-én el is küldte a pénzt. Április 13-án azonban a pénz visszajött azzal a megokolással, hogy a cég az elkésett fizetést nem fogadta el. Néhány napra rá azonban megjelent **Wunderlichnél** a **Gaedicke** cég két alkalmazottja, értesítésre adták, hogy a 33378 számú sorsjegyet kihúzták negyvenezer koronával és kijelentették, hogy hajlandók neki nyerevénye fejében 3500 koronát kifizetni. **Wunderlich** elfogadta a pénzt, egyuttal kötelezte magát, hogy mindazon leveleket, amelyeket a cégtől kapott, visszaadja. Pár nap mulva **Wunderlichnek** nem kis meglepetésére tudomására jutott, hogy sorsjegyét nem negyven, hanem négyszázezer koronával húzták ki. A bankcég azonban hallani sem akar a dologról és azt állítja, ő semmiféle alkalmazottat **Lugosra** nem küldött, hanem a nyerevényt kifizette annak, aki a sorsjeggyel jelentkezett.

— **Lakoma.** A „Magyar Jogász” egyesületi tiszteletére e hó 30-án déli fél 1 óraker a Központi szálloda külön termében rendezendő bankettre jegyek válthatók **Maresch Gyula**, ifj. **Klein Mór** és **Weisz Leó** üzlethelyiségeiben, a kasinóban, **Lloyd**ban, valamint **Parecz Béla dr.**, és **Schütz Henrik dr.** ügyvédeknel. A rendezőség felkéri a résztvevni szándékozókot, hogy jegyeiket mielőbb kiváltani sziveskedjenek.

— **Üngyilkos milliomosnő.** **Reichenauból** jelentik: **Weber Mária** duggazdag bécsi özvegy asszony, aki szenvedélyes turista, tegnap a **Rax** hegység **Idosteig** nevű csucsáról lezuhant és halálra zuzta magát. A szerencsétlen nő több milliónyi vagyonának egy részét az utóbbi időben elvesztette. Egyetlen fia a steier Alpok között szerencsétlenül járt és ott lelte halálát. Az asszony buskomor lett. Egy ideig utazott, legutóbb Indiában járt. Azt hiszik, hogy szándékosan kereste a halált.

— **Halálozás.** **Grünwald Samu** aradi nagykereskedőt súlyos csapás érte. Kis leánya, **Magda** ma elhunyt Aradon.

— **A munkásbiztosító pénztár közgyűlése.** Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár vasárnap délelőtt 11 óraker tartotta évi rendes közgyűlését. **Varga Ferenc** elnöki megnyitja után **Bérczi Pál** az igazgatóság évi jelentéséhez szolt hozzá. Összehasonlítva az 1909. és 1910. évi segélyezési kiadások tételeit, kifogásolja, hogy az idei jelentés a tavalyitól eltérő adatokat tartalmaz. Az igazgatóság működésének bírálata után a zárszámadások elfogadását és a fölmentvény megadását az igazgatótól nyereendő fölvilágosításoktól teszi függővé. **Back Sándor** ügyvezető igazgató megnyugtató válassza, továbbá **Gruber Imre**, **Kaszab Géza**, **Buday Gyula** felszólalásai után a közgyűlés az igazgatósági jelentést egyhangulag tudomásul vette, az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta, az önkormányzati szerveknek és a pénztár igazgatójának jegyzőkönyvi elismerést szavazott. Az adminisztratív ügyek elintézése után a közgyűlés azt az indítványt, amely szerint a pénztári elnök az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok pénztári működéséből származó kész kiadásait a pénztár térítse meg, **Reisinger Sándor**, **Reinhart Gyula**, **Buday Gyula**, ifj. **Moskovitz Izidor** és **Babucz Lajos** felszólalása után szótöbbséggel elfogadta. A közgyűlés végül megválasztott hat igazgatósági póttagot és négy felügyelő bizottsági tagot.

— **A csanádi vasut és az új menetrend.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ma alábbi átiratot intézte az **Acev.** igazgatóságához:

Az alulirt Kereskedelmi és Iparkamara tiszteletteljes előterjesztést tesz a t. Igazgatóságnak aziránt, hogy az Arad-csanádi Vasutak folyó évi május 1-től életbelépő menetrendjében a 21. számú motor-vonat indulási és érkezési idejének módosítására vonatkozó újítás hatályon kívül helyezzessék, illetőleg a vonatközlekedése az eddigi menetrend szerint történjék. A csanádmegyei kereskedőknek és iparosoknak jelentős érdeke az, hogy ez a helyi motoros vonat reggel 8 óra előtt érkezék Szegedre illetőleg, hogy **Makót** a nyolc óraker Szegedre érkezésnek megfelelő időben érintse s e módosításnak keresztülvitele — tekintettel arra, hogy ez tulajdonképen a jelenlegi állapotnak fentartása volna, — a nyári hónapok alatt talán nem ütköznék lényeges akadályokba. Egy másik előterjesztésünk az Arad-mezőhegyesi viszonylatra vonatkozik. Aradmegyének a szegedi vonal által érintett községei, valamint Csanádmegyének székhelyünk felé eső része régóta hiányát érzi egy Aradtól—Mezőhegyesig a késő esti órákban induló motoros-vonatnak, amely innen a színházi előadások befejezte után, tehát körülbelül 11 óraker indulna s esetleg — ez már egy további újítás volna — Mezőhegyesről másnap reggel olyan időben érkezék Aradra, hogy érkezése 7 és 8 óra közé esne. Ez az utóbbi vonatjárat azok érdekeit szolgálná, akik gyermekeiket Aradon járatják iskolába, vagy bírósági tárgyalásokra, hatóságok előtti megjelenésre stb. idézetnek be Aradra s végül akik a reggeli gyorsvonattal (8.20) szándékoznak Budapest felé utazni. De ha ez utóbbi vonatjárat általános szükséglet kielégítő voltáról lehet is vitatkozni, véleményünk szerint a nál gazdaságosabbnak tekinthető az esti vonatjárat Aradtól—Mezőhegyesig, amely a Máv. május 1-i menetrendjének változásai, illetőleg annak következtében, hogy az új gyorsvonatpárnak Budapestről—Aradra járó vonata este 10.25 óraker érkezék állomásunkra, egészen ideig menetrendi szem-

pontokkal is teljesen indokolva van. A május 1-én életbelépő menetrendnek Aradra nézve jelentékeny és előnyös változásait mi úgy látunk teljesnek, ha a t. Igazgatóság a maga részéről is hozzájárulna az új kedvező összeköttetések előnyeinek vidékünk közönsége által leendő kihasználásához és igénybevételehez. Kérjük ennélfogva, hogy előterjesztésünket jóindulattal megiszivlelni s azt lehetőleg megvalósítani méltóztassék.

— **Budapesten elfogott orosz fegyencek.** A budapesti rendőrség vasárnap két orosz munkást tartóztatott le, akiknek a lelket súlyos bűn terheli. A letartóztatott veszedelmes oroszok **Holevka János** huszonegy éves és **Kavka Péter** huszonnyolc éves gyári munkások. A detrokovai orosz törvényszék 1904. június 17-én a két orosz rablógyilkosság kísérlete miatt 12 évi, illetve 8 évi kényszermunkára ítélte. A tettesek büntetésükből két évet egy orosz fegyházban töltöttek, ahonnan Szibériába deportálták őket kényszermunkára. A két fegyenc innen rövid idő mulva megszökött és külföldre menekült. Több külföldi államban tartózkodtak, míg végül 1908. augusztusában Budapestre jöttek és azóta itt is tartózkodnak. Az orosz törvényszék megtudta **Kavka** elhagyott feleségétől, aki bosszúból bejelentette hogy a két fegyenc Budapesten él, átiratot intézett az igazságügyminiszteriumhoz és arra kérte, hogy a rablógyilkosokat nyomoztassa ki és tartóztassa le. Az iratokat az igazságügyminiszter a főkapitánysághoz tette át, amely megindította a nyomozást. A detektívek megtudták, hogy **Holevka** és **Kavka** a **Kaszab** és **Breuer-cég** Madarász-utca 4. szám alatti csavargyárában van alkalmazva. Vasárnap kimentek a csavargyárba, ahol elfogták a két fegyencet. A főkapitányságon beismerték, hogy még egy bűncselekményt követtek el. Hét évvel ezelőtt **Zaviera** oroszországi községben egy vasgyárban afölötti bosszujukból, hogy **Kopis Mihály** munkavezető munkájukból elboesátotta őket, meg akarták ölni a munkavezetőt. Lakására dinamitpatront helyeztek el. A merényletet azonban még idejekorán megakadályozták és így a tervük nem sikerült. A nyomozást akkor ugyan megindították a tettesek ellen, de nem tudták őket kinyomozni. Most beismerték, hogy a merényletet ők akarták elkövetni. Minthogy az orosz kormány a kiadatási eljárás iránt még nem intézkedett, a rendőrség a két szökevényt, mint a közbiztonságra veszélyes elemeket a kiadatási eljárás befejeztéig a tolonházba helyezte el.

— **Délvidéki leánykereskedőbanda.** **Versecen** a napokban **Iván János** ottani rendőrtisztviselő egy leánykereskedőbandát fedezett fel, melynek egyik tagját éppen akkor fogta el, midőn egy alig tizenhatesztendő leányt, **U. Rózsit** **Keviszölősről** egy rendőri felügyelet alatt álló ház tulajdonosának el akart adni. A lelketlen emberkufárt az ügyészségnek adták át. Büntársait keresik.

— **Halálos szerencsétlenség.** Budapestről jelentik: Vasárnap délután a **Margit-rakpart** 54. számú ház előtt a 413. számú szentendrei villamoskocsiról leugrott egy fiatalember a kerekek keresztülmétek rajta és a szerencsétlen nyomban meghalt. A rendőrség megállapította, hogy a fiatalember **bárczifalvi Bárczy Jenő**, **Bárczy László** közigazgatási bíró fia. A fiatalember süketnéma, aki a népliget kerítésnél volt alkalmazva. **Békésmegyeren** lakott a bátyjánál, **Bárczy Dezső** fővárosi pénzügyi titkárnál és vasárnap onnan jött be a fővárosba. A szerencsétlenül járt fiatalember holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Hadtestparancsnok egy Petőfi-ünnepen.** Nagyszébenből jelentik: Lelkes ünnepség keretében leplezték le Nagyszébenben vasárnap délelőtt Petőfi Sándor emléktábláját, melyet Istók János szobrász készített. Két érdekes mozzanata volt ennek az ünnepségnek. Az egyik az, hogy az emléktábla leleplezésén megjelent Gaudernak hadtestparancsnok és az egész tisztikar és mikor a dalárda a himnuszt énekelte, a hadtestparancsnok és a tisztiek levett kalappal hallgatták végig a nemzeti dalt. De résztvettek az ünnepen a szászok is, köztük maga a száz püspök és beszédekben kiemelték a szászok és a magyarok együttes munkáját a város és a haza kulturális érdekében. Az emléktábla-bizottság nevében Kedves István elnök adta át az emléktáblát a városnak. Dörr Albert polgármester német nyelvű beszédben ígérte meg az emléktábla megőrzését. Szilágyi Gyula ünnepi beszéde után Ferenczy Zoltán az Akadémia, a Petőfi- és Kisfaludy-társaságok nevében mondott beszédet majd több egyesület és iskola koszorúzta meg az emléktáblát. A városi színházban matiné volt, melyen Jászai Mari, Farkas Pál és Neugebauer László szerepeltek. A délutáni banketten Deutsch szász püspök mondott lelkes beszédet.

— **Két ember tűzhalála Lugosról jelentik:** Putnik Simon földbirtokos kiment a közeli tanya csütörtökön este, hogy a bárányokat megnézzze. A tanyaán tartózkodott két idősebb fia: Nikita és Szulea. Midőn Galonya községbe hazafelé mentek, a tanya felé tekintettek a látták, hogy az teljesen lángokban áll. Vissza-futottak, de már nem segíthettek, mert a tanya, mire visszatértek leégett. A két Putnik fiu bennégett és csak megszenesedett holttestüket találták meg. A tűz valószínűleg egy el-ejtett égő cigarettától származott.

— **Vizsgálat a brádi gimnáziumban.** Megirtuk, hogy miféle áldatlan állapotok dűlnak a brádi román algimnáziumban s hogy Oprisa Pál dr. tanár ellen tanártársai bojkottot rendeznek, mert az a magyarsággal tart és igen agilis társadalmi tevékenységet fejt ki. Ugyisint megemlékeztünk arról is, hogy Oprisa dr. fegyelmet kért önmaga ellen és a nagyszebeni konzistorium Mihó János dr. ügyvédet bizta meg a brádi gimnáziumban uralkodó visszás állapotok megvizsgálásával. Mihó dr. a következőképp nyilatkozott a vizsgálatról:

— A Brádon megejtett fegyelmi vizsgálat egyedül és kizárólag az iskola belügyeire vonatkozó egyes mulasztásokra és rendellenességekre vonatkozott. A vizsgálat alapját többrendbeli bejelentés képezte, melyeket az igazgatóság Oprisa tanár ellen, emez pedig az igazgatóság és tanártársai ellen emelt. A vizsgálat során az derült ki, hogy kivétel nélkül kisebb jelentőségű kihágásokról van szó s az ügyjelenleg az egyházi főhatóság elbírálása alatt áll. Igaz ugyan, hogy Opsia és tanártársai között a helybeli társadalmi és gazdasági mozgalmak tekintetében nincs meg az üdvös együttérzés, mely óhajtanó lenne a békés haladás érdekében, de ezen, az iskolától elkülönítetten megítélendő vonatkozású ügyekben, mindaddig, míg nem forognak fenn az állam, egyház és társadalmi alapfogalmakba ütköző cselekmények, beavatkozás esete nem állhat elő, jogában állván mindenkinek szabad meg-

győződését követni és érvényesíteni, amint jónak látja. Ez okból a vizsgálat ez irányban nem lett kiterjesztve, mert tárgyaltan volt ez idő szerint.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Apó Lipótné 12 koronát küldött az izr. népkönyha javára. E jótékony adományért ez uton nyilvánítja köszönetét az elnökség.

— **Öngyilkos főhadnagy.** Nagyikindáról jelentik: Okanovits Gábor főhadnagyot egy ot-tani szállóbeli lakásán a kardszija felakasztva találták. Az öngyilkos főhadnagy zsebeiben talált iratokból azt következtetik, hogy becsü-letügyi bíróság ítélete miatt határozta el magát a végzetes cselekedetre.

— **Jótékonyág.** Weil Alajos ur 10 koronát adományozott az aradi polgári jótékony egyletnek. Mártonfi Viktor ravatalára szánt koszorúmegváltása címen, melyért köszönetet mond Maresch Gyula egyesületi pénztárnok.

— **Véres ünnep.** Brassóból jelentik: A román husvét alkalmával a románok ősi szokás szerint mozsárgyukkal lövöldöznek a Kereszt-hegyen. Egy ilyen mozsárgyú vasárnap reggel felrobbant és négy embert halálosan meg-sebesített.

— **Halottrablás? Zámról jelentik:** A boozsi köztemetőben múlt év február 1-én eltemették özv. Hereján Jánosné, szül. Pável Máriát. A temetőr a napokban észrevette, hogy az el-múlt éjszakák valamelyikén a sirt felásták, a teljesen feloszlott hullát kiemelték, majd ismét visszatették és a sirgödört félig újból földdel betöltték. Az ügyészség azonnal megindította a nyomozást. Lehetséges, hogy halottrablás történt, de ami még valószínűbb: egyre terjedő babona készített valakit a halott kiásására és megölésére, hogy boszorkány alakjában az ne járhasson fel többet a földre.

— **Öngyilkosság.** Budapestről jelentik: Borzalmas kéjgyilkosság történt ma éjjel a főváros határában. A einkotai határban egy megeson-kitott női hullára találtak, amelyet eddig nem sikerült agnoszkálni. A rendőrség megállapította, hogy az ismeretlen asszony kéjgyilkos-ságnak lett az áldozata. A kéjgyilkossággal két olasz munkást gyanúsítanak, akiket a rendőrség le is tartóztatott.

— **Koleragyanus megbetegedés.** Sárospatak-ról jelentik: Sárosmegye alispánja hivatalos értesítést kapott arról, hogy a szomszédos Bál-ványos községben egy szolgáló koleragya-nus tünetek között meghalt. Bizottság ment ki a helyszínére, mely felboncolta az elhunyt holt-testét és belső részeit felküldték Budapestre Félletár vegyészhez.

— **Discretió mellett azonnal és olcsón** készit mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 688

— **Legujabb női börténkek,** oldal, szivar és pénztárcák, nagyobb és kisebbszőrű uti bőröndök és mindennemű sportcikk olcsó árban lesznek árusítva Kramarovits József bőröndös üzletében, Szabadság-tér 8. Javításokat szak-szerűen eszközöl. 1027

— **Személyhitel** nyugdíjképes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szücs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. 1852.

— **Meglepő olcsó árakon** árusítja tulzsufolt raktár folytán összes művészi képeslevelező-lapjait Kerpel Izsó könyvkereskedése. Na-gyobb vételnél a cég külön árkedvezményt nyújt. 1727

— **Ridikül, kizítaska** ujdonságok, bőröndök, sportcikk, tenniszverők, labdák és hálók

football, füleslabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. 228
— **Francia likörök** legbiztosabb készítésre, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fliter Vojtek és Weisznál. 1450

Színházi pletykák.

(Fővárosi levél.)

Budapest, április 24.

(Vizözön.) A Magyar Színház egy új sikerre, egy új bohózatos játékra készül. Ez a fantasztikus, zenés vígjáték Csepreghy Ferencnek Vizözön című híres darabja lesz, amelyet ezéltt harminc esztendővel játszottak a régi Népszínházban. A repriz a legérdekesebb színpadi kísérletek egyike lesz. Csepreghy, a magyar népszínház ez a régi mestere, igazán érdemes arra, hogy egyik legnagyobb sikerű darabját felújítsák és mert hogy a Magyar Színház igen nagy apparátussal, ilyen lelkes ambícióval készül a reprizra, bizonyos, hogy a Vizözön nemcsak új életre, de új sikerre is számíthat.

A színháznál várják is a sikert és így még nem tudják, jöhet-e még új darab a szezon végéig? Könnyen meglehet, hogy a Vizözön promiérje lesz a Magyar Színháznak ebben a szezonban.

A napokban egy ismert habitú kérdészködött a Magyar Színház egyik művésznél a szezon hátralévő ujdonságai iránt.

— Mi lesz a legközelebbi ujdonság? — kérdezte.

A Vizözön.

— És mi jön a Vizözön után?

— A Vizözön után? Valószínűleg az igazi vizözön!

— Hogyan?

— Egyszerűen. A Vizözön sikere után valószínűleg már csak egy bemutató jöhet: a színpadi záporpróba...

(A szabadjegyek.) Az Operaházban nemrégiben egyik ismert kitűnő szerepében lépett föl Szamosi Elza. A jegyek jórészt már uszppal el-kapkodták, úgy, hogy délutánra már alig maradt jegy a pénztárban. Ekkor érkezett meg a titkár-hoz Szamosi Elza levele, amelyben két szabad-jegyet kér az előadásra.

A titkár rögtön sejtette, hogy a művésznőnek ez a kérése csak nehezen lesz teljesíthető és tele-fonált a pénztárhoz, megkérdezve, hogy hogyan állnak a jegyekkel. A pénztáros azt felelte, hogy már csak néhány jegy van, de azok is olcsónál el fognak kelni, mert ma táblás ház lesz. Szabad-jegyeket adni tehát nem lehetett, de viszont Szamosi Elza kérését sem lehetett elutasítani. Az ud-varias titkár kissé zavarban volt tehát: töpregett hogy hogyan adja tudtára a művésznőnek, hogy nincs számára jegy. Ebben a dilemmás helyzetben végre egy pompás mentőgondolata támadt. Leült az íróasztalhoz és a következő levelet írta a mű-vésznőnek:

„Kedves művésznő, — csak nem képzeli, hogy amikor Szamosi Elza énekel, akkor még marad jegy a pénztárban?”

(Egy, kettő, három.) Szentgyörgyi István, a kolozsvári Nemzeti Színház nagy művésze tegnap ülte meg színészi működésének ötvenéves jubileum-

Pénzt

9111

jelzalog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebb sebban közvetit

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz.

saját ház a Hókpostá mellett.

Végladás! 1258 **Csak rövid ideig!**
Konyhaberendezési és háztartási cikkekben
 gyári áron jóval alul. **Alkalmi bevásárlási forrás.**
KOHN JÓZSEF bádogos, vízvezeték berendező és jégsekreány gyár **Arad, Minorita-palota.**

Végladás!
 Üzletfelosztás végett alkalmi vétel.
Műhelyem és jégsekreány nagyraktáram tovább fejlesztve.
Arad, Batthyányi-utca 32. szám.
 Telefon szám 988.

mát. Ez alkalommal sokat beszélgettek színésztársaságokban a nagy színésztől, akiről egész sereg anekdotát, apró, kedves epizódot elevenítenek föl. A többi közt ezt a kis történetet is.

A szereptanulás sohasem volt erős oldala Szentgyörgyi Istvánnak és ezért a sugóra állandóan számított. Egy alkalommal olyan szerepe volt, amelyben egy párbajt kellett vezetnie. Az ellenfelek felállottak. Szentgyörgyi — a vezetőség szerepében, akinek számolnia kellett volna, — a sugó felé hajolt:

— Egy! — sugta a sugó.
 — Egy! — mondta Szentgyörgyi és várt.
 Csönd. A sugó újra sugott:
 — Kettő!

Szentgyörgyi ezt is utána mondta és megint várt. A sugó végre felsugta neki a hármat is, mire az ellenfelek összecsaptak.

A felvonás végén Szentgyörgyi dühösen támadt a sugóra:

— Szerencsétlen! Nem tudtál gyorsabban sugni?

— Azt hittem, háromig csak tud olvasni az ur! — vágott vissza a sugó.

— Igenis, tudok, — felelte vissza mérgesen Szentgyörgyi — de te meg tudhatnád, hogy én a színpadon csak azt tudom, amit a sugó tud...

vetsége aradi Fiókjából indult ki, csatlakozott hozzá Arad város közigazgatási bizottsága és legutóbb a Gyáriparosok Országos Szövetségének a központja is. A Szövetségnek ugyanis most vasárnap Budapesten tartott közgyűlése egyhangulag fogadta el az aradi Fiók indítványát, hogy kéressék fel a kereskedelmi miniszter az ipari munkaházak állami támogatásáról szóló törvényjavaslat benyújtására. A kérelmet maga *Chorin* Ferenc dr., a Szövetség elnöke személyesen fogja átadni a miniszternek, aki valószínűleg nem fog kitérni most már az ország minden részéből felhangzó jogos kívánság teljesítése elől.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 24

Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge; 6 ezer mm. 5 fillérrel drágább.

Az árak 80 kilónként számítva:

	Déli árúlat	3 órai árúlat
Búza 1911. áprilisra	12.90—13.91	12.10—12.71
Búza 1911. májusra	12.46—13.41	12.31—12.32
Búza 1911. októberre	11.42—11.43	11.86—11.37
Rozs 1911. áprilisra	9.90—9.91	9.78—9.76
Rozs 1911. októberre	8.95—8.96	8.83—8.89
Tengeri 1911. májusra	6.26—6.27	6.20—6.21
Tab 1911. áprilisra	10.95—10.96	10.94—10.95
Zab 1911. októberre	7.80—7.81	7.70—7.71

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Ápr. 24. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.20
Magyar koronajárdék 4%	91.25
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.50
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.75
Verovat-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyereséysorsosgy kölcsön	232.50
Tiszazád. és szegedi sorsosgy kölcsön	158.—
Osztrák járdék papírban	92.80
Osztrák járdék ezüstben	96.25
Osztrák járdék aranyban	115.25
Osztrák koronajárdék 4%	92.96
1850. évi osztrák államsorsosgy	102.—
Osztrák-magyar bankrészvény	10.20
Magyar hitelbank-részvény	821.—
Osztrák hitelintézet részvény	650.50
Osztr.-magy.-államsor. részvény	762.—
50 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márká	117.27 1/2
London vista	280.75
Paris vista	94.75
50 márkás arany	28.47

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1911. április hó 25-én:

B) bérlet B) bérlet

Fenyvessy Emil vendégfelléptével:

A tanítónő.

Fatusi életkép 3 felvonásban. Irta Bródy Sándor.

SZEMÉLYEK.

Tanítónő	Novák Irén	Kántorkisassz.	Kristóf I.
Oreg Nagy I.	Várnay Jenő	Főúr	Kulcsár L.
Ij. Nagy I.	Fenyvessy E.	Káplán	Kesztyer Ede
Nagyasszony	Benkőné	Szolgabíró	Vass Jenő
Tanító	Delly Lajos	Járasorvos	Szabó L.
Kántor	Herold E.	Törvénybíró	Vihary Béla

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma kedden, 1911. április 25-én:

1. A természet csudái. Látványosság. — 2. Az anya szemleme. Dráma. — 3. A nagy gyerek. Komikus kép. — 4. Hajsza a genosztevő után. Életkép. — 5. A baleránok. Színjáték a nagyvárosi élet fertőjéből. Ujabb jelenetek a világvárosi bűnökéből. Ezer méteres kép. Két felvonás. — 6. Rendnek muszáj lenni. Bohózat.

Helyárak: Pályol ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I. sor hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 6, 4 1/2 és 9 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelennek.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Bárd Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden 1911. április 25.

1. Hős udvarló. Humoros. — 2. A lelkiismeret. Dráma. — 3. Szénbányák. Természet után. — 4. Akrohata piramisok. Variete szám. — 5. A kétségbeesett. Humoros. — 6. Varázsfuvola. Dráma. 7. Olasz tájak. Látványosság. — 8. A rövidlátó férj. Humoros. — 9. Szorongatott tolvaj. Humoros. — 10. Siva táncosnője. Indiai legenda.

Előadások d. u. 6 órától kezdve.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

NYILTTÉR.*

a legjobb folyékony fém tisztító.

6979

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban 1874

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A könyvrevízió céljai és feladatai, revizori intézmények nálunk és a külföldön" címen *Windisch Hermann*, az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának főnökhelyettese, május 7-én, vasárnap délelőtt az aradi Kereskedelmi és Iparkamara székházának (gróf Apponyi Albert-körút 11. szám) dísztermében előadást fog tartani. Az érdekesnek ígérkező előadásra, amelyen a Kamara elnöksége az érdeklődőket szívesen látja, később még visszatérünk.

— Törvény az ipari munkaházak építéséről. Többször megemlékeztünk arról, az Aradról kiindult mozgalomról, hogy hasonlóan a mezőgazdasági munkaházak állami támogatásáról szóló törvényhez, törvény által biztosítsák az ipari munkaházak állami támogatása is. A mozgalom az aradi Kereskedelmi és Iparkamarából és a Magyar Gyáriparosok Országos Szö-

SALAMANDER

cipők elárúsítása.

1216

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „**SALAMANDER**” kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „**SALAMANDER**” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére ... .. 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50 .

Telefon 312. sz. **WEINBERGER JÁNOS, ARAD** Telefon 312. sz.
ELSŐRENDÜ CIPŐÁRUHÁZA. TESSÉK A KIRAKATOT MEGTEKINTENI

Uj czipő üzlet!

férfi, női és gyermek czipő kész raktár,
mérték utáni megrendelések, czipő felső-
rész készítek, tűzések

KLEIN JÓZSEF-nél

ARAD,

Petőfi-utca sarok.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, ugymint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portál és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.

Szives pártfogás! kér kész szol-
gálat! 8951

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik.

Homok,

építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

kapható.

Pollák Sándor,

gőztéglyagyár Mikalaka.

Telefon 55-515. 976

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==
Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszerlára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagol-
ással bérmentve küld. 1524

Értesítés!

Tisztelettel értesitem az építész
urakat a néhai férjem üzletfeleit,
miszerint 1835

bádogos üzletemet

a férjem által már 6 év óta al-
kalmazott Lengyel Géza ur veze-
tése mellett, változatlan cég alatt
ugyanazon munkaerővel tovább
folytatom.

Midőn néhai férjem iránt ta-
nusított bizalmat megköszönöm,
kérem, hogy azzal engem is sze-
rencseltetni sziveskedjenek, előre
is biztosítva a munkák legporto-
sabb elvégzését.

Tisztelettel

özv. Mártonfy Viktorné.

Költözők

figyelmébe ajánljuk

Klein Testvérek

hatóságilag engedélye-
zett vizsgázott villany-,
gáz- és vízvezeték beren-
dezőket, hol mindennemű
berendezések, átalakítá-
sok és javítások a leg-
jobb és legolcsóbban ké-
szítetnek, 1090

Hunyadi-u 1.

Telefon 707.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szé-
pítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik,
a bőrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra
lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják,
tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert
csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű
felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szirtalan, vegytiszta
készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést
keltett.

== ÁRA 1 KORONA. ==

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

1524

Megnyilt

Husserl Manó jégsekreány-
gyárának

mintaraktára

Feray-utca Gróf Nádasdy-palota.

Háztartási szekrények, nagy
hűtők. — Különlegesség
szénsav és légnnyomású sörki-
mérőszekrényekben.

rendszertű jég és jégsekre-
ány bérlet. 1249

1576

MEGHALT

a nagy drágaság, ha megnézi a Zrinyi-
utcai CZIPŐ kirakatok árait meg fog
rőla győződni.

Mégegyszer annyi ideig tart,
ha szörme és téli ruháit
nyári gondozásra adja

MAYER MIKLÓS
szücsmester
Arad, Kossuth-utca 5. sz. alatti
megóvó intézetébe,

ahol mindennemű téli ruhák és
szörmék, tűz és lopás elleni biztosítással, felelősség mellett, legnagyobb gonddal lesz kezelve.

Nélkülözhetetlen háziszzer

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfájás, oidszurás, hátfájás és csuszos fájdalmaknál.

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPAD gyógyszerárában,
továbbá: Ring Lajos gyógyszerárában és Vojtek és Weisz drogueriájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Ajánljuk a tavaszi idény alkalmából a vásárló közönség szives figyelmébe legjobb minőségű és legdivatosabb

saját készítményű

uri, női és gyermek
cipőinket

szolid szabott árak mellett.

Kiváló tisztelettel

1368

Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete
mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja.
Arad, Szabadság-tér.

Telefon: 474.

„Piros osizmához.”

**NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD-
ASZTAL RAKTÁR ARADON.**

ÉRTESÍTÉS!

1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét,
hogy Aradon, a Baros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat

a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészíttem ki, úgy, hogy képes vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri szobákban, salonokban és irodákban szükségeltető bútorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szives pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

Molyok ellen

Óva Intünk minden házi asszonyt,
ne mulassza el

ruhái, bundái, szőnyegjei

s egyéb ruhanemű eltevésénél
az évek óta legbiztosabban bevált

moly-pusztítónkat

használni, mely egyedül nálunk
kapható

Vojtek és Weisz

Arad.

Ajánljuk továbbá

Rovarporainkat

Terpentin szesz

Naphtalin

Patsouli levél

PRIBÁN GYULA

férfi szabó

ARAD, Lázár Vilmos-utca.

(Földes palotával szemben.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **Lázár Vilmos-utcában, egy modernül berendezett**

férfi szabó üzletet nyitottam,

hol mindennemű férfi öltönyöket mérték után a legszebb kivitelben és a legújabb divat szerint készítik. Bel- és külföldi szövetek raktáron. A n. é. közönség pártfogását kéri

1251

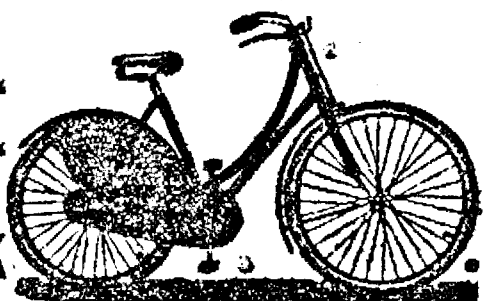
Pribán Gyula.

Megérkeztek!

A legújabb modelu

„Puch“, „Premier“
és „Ádler Viktória“

kerékpárok

rendkívül olcsó árban, jutányos fizetési feltételek mellett.

HAMMER VILMOS

műszerész Arad, Szabadság-tér 7.

Dus választék: gummi, lámpa, csengőkben. — Nagy szak-szerű javítóműhely. Telefon 98. szám.

Pótlásra

kiválóan alkalmas, fajtiszta 2 éves

gyökeres pipária portális vesszőt

nagyobb mennyiségben előnyös árban szállít:

Hámory gazdaság szőlőoltványtelepe

Aradon, Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

4251

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, ke-rek-pár- és mérleg-üzlet
Arad, Boros Bani-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába vegő javításokat olcsón és pontosan. Mérlegek hi elcsúszását olcsón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbőség nélkül vállalom. Varrógép és kerékpárok jutányos árban kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

Legelőnyösebb alkalmi vétel:

Egy előkelő szalonberendezés és ebédlő butorai kevés használat után igen előnyös árért árusítatnak

Bővebbet: Ferdinánd-utca 4. sz. alatt, a házmesternél.

1758

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme és szőrmefestő, vegytisztító- és gőzmosó gyár BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG UTCA 37. SZÁM

megbírói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésevel — közvetlenül felkereshesse

Hoffmann Sándor áruháza Aradon (színház-épület)

vette át a képviselőket és a gyár rendes áráiban vállalja az uri, női és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szőrmék stb. megvásárlását és tisztését.

Ugyanezen helyeken tisztítását és fehérneműk mosását is. A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőket és számos megbízatást kér a

6372

KOVALD PÉTER és FIA cég.

Tavaszi és nyári

új szövetek, mosó delain, pompás mintákban; óriási választék. Kérjük a n. é. közönséget, különösen a vidékről érkezőket, még mielőtt bevásárlásait eszközölné, kirakataink megtekintését. Kivételül olcsó árak kijegyezve oly cikkekről, melyek csak nálunk szerezhetők be.

Verseny-árak.

Selyem taftt Joupon minden színben, darabja K 11.60
Moire Joupon darabja K 8.50
„Herweth“ fűző legújabb facon darabja K 7.00
Férfi és női zsebkendők partia vétel folytán olcsó áron.

Szőnyegek maradékokban.

Ia. Pelüch Axminster szőnyeg nagy és kisebb, csekély szövés-hibákkal — rendkívül olcsó áron.

Kelengyeárak — kész raktár, női ingek, corsetták, himzett kész agygarnitúrák

Rosenblüh H. és Társa

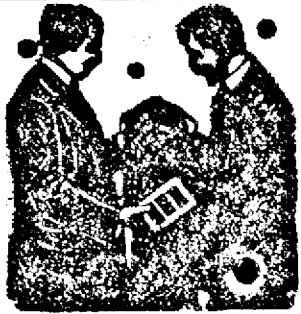
Arad, Forray-utca sarok.

Autobusz és lóvasúti megálló.

Verseny-árak.

481
Ösmert jó minőségű alsó lepedők, még mindig a régi árhoz, darabja K 2.80
Női ingek, jó anyag, dus kézi-himzéssel, darabonként K 3.30 utelérhetetlen olcsó ár.
Maradék vásznak 6, 64 és 66 fill.
Maradék chiffon 56, 66 és 70 fill.
Ia. cérnavászon maradékokban K 1.45, 1.50 és 1.60.
A rendes forgalmi árhoz 30 százalékos megtakarítás.

Brünner szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kapják:
ETZLER és DOSTAL cégnél
 BRÜNN 41. 6983

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárhoz veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenteljes áron. A legkisebb méretet is köldjük.
 Dru minta választék megtekintésére bérmentve küldetnek.

6990—1911. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy folyó évi április hó 18-tól kezdődőleg minden második héten kedden a Sz. Péter téri iskolában, csütörtökön a Weitzer János és az Illés-utcai iskolában az oltás köteles gyermekek beoltása kezdetét veszi. A közbeeső hét megfelelő napjain az előző héten beoltott gyermekek ugyanoda és ugyanazon oltó orvoshoz revisióra elhozandók.

Felhívtnak mindazon szülők, a kiknek oltás köteles gyermekeik vannak, hogy azokat az idezvények átvétele után az idezvényben megjelölt helyen oltásra hoz-

zák el s a következő hét ugyanazon napján vizsgálatra állítsák elő, mert ellenes-then az 1881. évi XXII. t.-c. 11. §-a értelmében 2 koronától 100 koronáig terjedhető, ismételt mulasztás esetén 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtani, mely pénzbüntetések behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra változtattatnak át.

Arad, 1911. évi április hó 18-án.

Sariot,
 főkapitány.

Alkalmi vételek és eladások

Ékszer-tárgyakon

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órász és ékszerész
 Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek
 TELEFON 438. TELEPON 488.

6317—1911. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy egy előfordult veszteségi eset következtében Aradváros területén levő

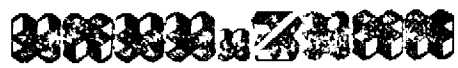
összes kutyáknak f. é. április hó 1-től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési ministerium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a peczér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal, mint I-sőfoku állategészségügyi hatóságtól.

Aradon, 1911. évi április hó 1-én.

Sariot,
 főkapitány.

Nagymennyiségű maculatura

jutányos áron

eladó.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

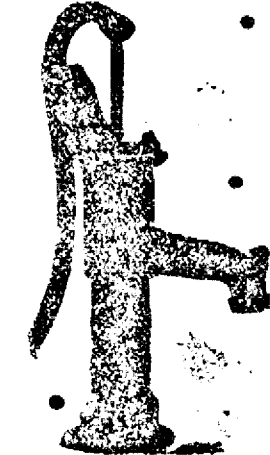
és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépet jó működésért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beltő

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig-Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.
 Arad, Rákóczi-utca 21. sz.

Gyors és pontos kiszolgálás!

MÜLLER J. ÉS FIA

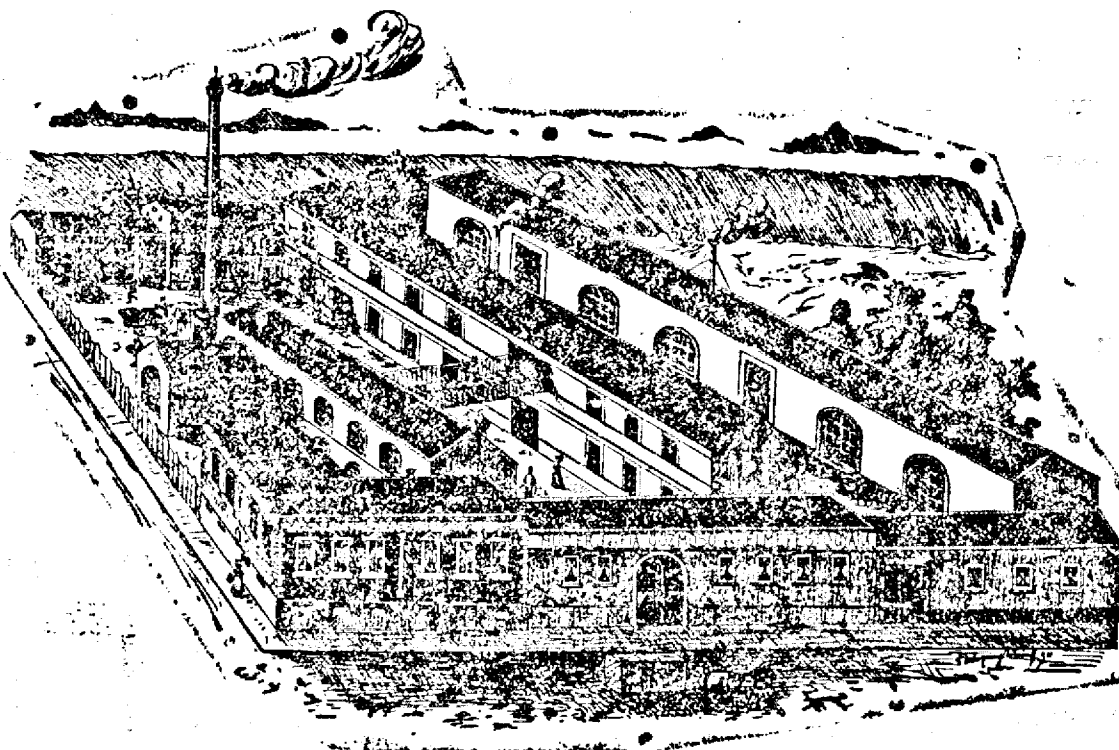
ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapított: 1858.

Telefon szám 459.

Mindennemű férfi és női felöltőket és ruhákat egészben fest, vagy vegyileg tisztít.

Ingeket, gallérokat, kézelőket, házi ruhát, kelengyéket stb. hófehéren (minden marószert kizárásával) mos és fényesen vasal.

Helybeli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., PORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ. Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szives pártfogást kér kész szolgálattal MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívüli olcsó árak!

Rendkívüli olcsó árak!

Schweiger és Békési

női kalap divatterme

Arad, Andrassy-tér 20. szám

(Fischer Eliz palota) az udvarban.

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum“

teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1868

Apró hirdetések.**Zálogházból**Kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad. **Farkas Streicher** Arad, Tököly-tér I. 2974**Két fiatal szőke 20 éves**

leány némi hozománnyal férjhez óhajtanak menni intelligens uri emberhez, foglalkozás jelezve. Csakis olyanok jelentkezzenek, akiknél a gyors nősülés lehetséges. Leveleket kérünk „Boldogság“ jelleggel a kiadóba. 1844

Jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 6, 8, és 12 koronás havi bérletben megrendelhető az „Aradi Jégtelep“ jéggyáránál Petőfi-u. 7a. telefon 199 sz. 1828

Kell munkáslapok és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrassy-tér 16. Telefon 517. 555

Eladó

16—18 métermázsas prima perzselt szalonna, olalanként 35-től 50 kilóig, métermázsánként 184 korona, az egész egyszeri vételnél métermázsánként 180 korona, ugyanett 8 vizsgázott gépész kerestetik a nyári ceplésre. Ujszentanna, Szentendrey Béla. 1493

Telefon 789. Telefon 789. Közeledünk a költözködéshez

valaki tiszta lakást óhajt az forduljon bizalommal

Lovas Károly

lakás és ablaktisztítóhoz, 333

Tudatjuk a n. é. hölgyközönséggel, hogy a legújabb eredeti párisi és bécsi modell kalapjaink megérkeztek. Kérjük azok szíves megtekintését.

Kerpel Jzsoajánlja 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. szazzák, naplók, stb. gyári raktára. Bonyilvántartási iver készlete. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. **Kerpel Jzso** könyv- és papirkereskedése Aradon. 1451**Gyermektelen házmestertár**

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné lakásért és fizetés mellett. Kik szobalányi minőségben hosszabb ideig szolgáltak, előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Tiszta“ jellegre kérünk. 1795

Ügyesebb parádés kocsis

nőtlen, kerestetik urasághoz. Cim a kiadóhivatalban. 1793

Egy jöförgalmu

vendéglő más vállalat miatt azonnal eladó. Bővebbet Tóth Pál vendéglősnél Boros Beni tér 23. 1768

Egy jöförgalmu

és 82 év óta fennálló vegyeskereskedés vidéken házzal átadó. — Cim a kiadóhivatalban. 1771

Kiadó

Teleky-utca 26. számú földszintes házban 2 utcai szoba külön bejárattal. 1810

Megvételre keresek

vegyeskereskedésem részére használt de jó karban levő üzlet berendezést, az ár megjelölésével. Cim a kiadóban. 1820

Gyakorított irodista

állást keres, ki a gépirásban jártas. Megkeresés „Állandó“ jellegre keretik a kiadóhivatalba. 1819

Két ügyes

divatáru segéd azonnali alkamzást nyer. Lengyel Testvérek rőfös- és divatáru üzletében Andrassy-tér 15. 1828

Egy mindenzs cselédleány,

esetleg bejárónó azonnal helyet talál. Cim a kiadóhivatalban.

Kuvlaba

egy kis magyar holdas szálló, motoros vasúti megállóhelylyel, csinos lakóházzal nagy teraszszal, és melléképületekkel, butorzáttal, jutányos áron eladó! Bővebbet: Aradon, Atcél Péter-u. 2. sz. I. emelet. 1822

Jatelligente Fran

mittl. Alters wünsche Stelle, als Beschliesserin, Aufschreiberin ev. Haushilferin. Deutsch und Französisch sprechend, hat einfache Einrichtung. Offerten unter „Deutsch“ an die Zeitung. 1841

Javaszi női kabátok és felöltők

megérkeztek, 15 koronától feljebb minden áron. Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4268

Gaszonlakás

2 utcai szoba, fürdőszobával, a Szabadság-tér közelében június 1-től, esetleg május 15-től kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1837

Uri pensio

kapható Erzsébet kir. körut 37. II. 15. Ebédkosztot családoknak kiadok. 1840

Kiadó

két utcai szoba, konyha mellék-helyiségekkel, vízvezetékekkel elutazás miatt minden órában kiadó. Nagy Sándor-u. 5. sz. 1851

Eladó

három 3 szobás és három 2 szobás lakásokból álló ház Flórián-u. 14a. Bővebbet ugyanott. 1270

Használt**ó l o m**

megvételre kerestetik

Eladó

egy kb. 1200 □-öl beültetett szőlő kőlnával, Ménesen.

Eladó

esetleg bérbeadó a Hajó-utcában egy üres

telek

és a rajta épült petroleumraktár.

Eladó ház

Rákóczi-utca 31. szám.

Értekezhetni lehet dr. Csiky Ödön ügyvéd irodájában, Ferdinánd-utca 8. sz. 1834

Valódi**francia mellfűzők**

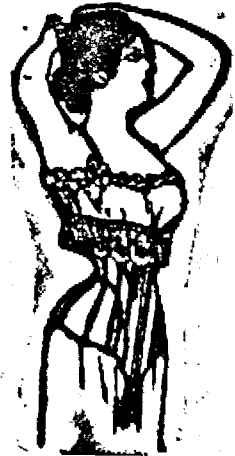
különlegességek kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Egyéb különlegességekben dúsválaszték. Javítások és villanyernyő készítesek elfogadtatnak. Városi és megyei telefon 808

aki elvállal parkettás szobák, ablakok, kilincsek és szőnyegek tisztítását. Téli ablakok leszedését, zsaluk felrakását.

Telefon 789.

Lakás: Mihály-u. 86/b.

Őn csak akkor takarékoskodhat,

ha el nem mulasztja figyelembe venni, hogy csak akkor jár legjobban, ha szőrme és téli ruhaneműi, bunda, kabát, boa és karmantyui stb. elhelyezésére

1838

Beregszászy Lajos szücsmester megbízható, megóvó intézetét keresi fel.

Moly elleni gondozási munkálatokat személyesen és figyelmesen végzi. Tűz és lopás

érték szerint biztosítok. N. 6. közönség szives pártfogását kérem, teljes tisztelettel

Beregszászy Lajos, szücs

Deák Ferenc-utca 32. szám.

1296—1911. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Arnold Nándor ujszentannai lakos mint jelentkező, a zimándközi 9. sz. tjkv-re vonatkozólag Bíró Pál zimándközi lakos mint egyúttal csatlakozónak kimondott végrehajtatók javára 120 K. és 60 K. 60 f. tőkeköveteléseik és járulékaik behajtása végett, az aradi kir. törvényszék területén lévő Aradmegye Zimándköz községben fekvő

1. a zimándközi 9. sz. tjkvben A. I. 6. sorsz. alatt felvett $\frac{1}{8}$ rész legelő illetményből Divinyi Mihályt illető $\frac{1}{8}$ rész hányadára 25 kor.

2. a zimándközi 61. sz. tjkvben A. I. 1—6. sor-, 60, 135, 280, 376, 471 hrsz. alatt felvett 71. számú ház, udvar és kert, ugy szántóföldek, valamint $\frac{1}{8}$ rész legelő-illetményből Divinyi Mihályt illető fele rész hányadára 1442 korona,

3. a zimándközi 144. számú tjkvben A. I. 1—3. sor, 150. és 259. hrsz. alatt felvett szántóföldek és $\frac{1}{178}$ rész legelő-illetményből Divinyi Mihályt illető fele rész hányadára 475 korona és végül

4. a zimándközi 198. sz. tjkvben A. + 1. sor, 118. hrsz. alatt felvett

szántóföldből Divinyi Mihályt illető fele részre 257 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan-hányadok az 1911. évi május hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor Zimándköz község házában megartandó nyilvános árverésen a kikiáltási árak kétharmadrésze 16 korona 66 fillér, 761 korona 32 fillér, 316 korona 66 fillér és 171 korona 32 filléren alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan-hányadok becsárának 10%-át vagyis 2 korona 50 fillér, 144 korona 20 fillér, 47 korona 50 fillér és 25 kor. 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Aradon, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1911. évi február hó 15-ik napján.

Aknay, s. k.
kt. tszéki bíró.

1843

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezésvállalata

Arad, Deák Ferencz-u. 42.

1448—1911. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Labdás Péter aradi lakos mint jelentkező és a glogováci első takarékpénztár r. t. glogováci cég mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajtatók 34 kor. 72 fillér és 1200 kor tőkeköveteléseik s járulékaik behajtása végett az aradi kir. törvényszék területén levő, Aradmegye Fakert községben fekvő, 1) a fakerti 31. sz. tjkvben A. I. 12. sor 62880-ad legelő illetményre 65 kor. és 2) a fakerti 218. számú telekjegyző-

könyvben A. + 1. sor 32a. hrsz. a. felvett 32a. számú ház, udvar és kertre 622 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi május hó 10-ik napján d. e. 9 órakor Fakert község házában megartandó nyilvános árverésen a kikiáltási árak kétharmadrésze, vagyis 18 kor. 66 fillér és 414 kor. 66 filléren alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 2 korona 80 fillért és 62 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1911. évi február hó 21-ik napján.

Aknay, s. k.
kt. törvsz. bíró.

1842

Radó Gyula

uj divatháza

!! Arad, Andrássy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Szabott áruk.

Legkiválóbb tavaszi ujdonságok női felöltőkben

Kész costumok, trottéur kivitelben
Kész costumok zsinorozott dívattagokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltők, gyermek ruhák
Legújabb divatblousok, pongyolák, japponok,
Kész női atjak

Külön mértékosztály

Rendkívül dus választékban

Telefon 238. szám.